

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25.— za ino-
zemstvo Din 40.— neobvezno.

Oglas po tarifu.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafova ulica št. 5/1.
Telefon št. 2072 in 2804, ponoči tudi
št. 2034.

Rokopisi se ne vračajo.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravištvu: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 2036.Inseratni oddelk: Ljubljana, Prešer-
nova ulica št. 4. — Telefon št. 2492Podružnici: Maribor, Aleksandrova
št. 13 — Celje, Aleksandrova cestaRačun pri poštnem čez. zavodu: Ljub-
ljana št. 11.843 — Praha čisto 78.180,
Wien, Nr. 105.241.

Ljubljana, 7. julija.

Veliko je veselje v klerikalnem Izra-
elu, da je v SKS popolnoma zmagal
vpliv Stjepana Radića in da ni prišlo do
složenega nastopa vseh naprednjakov
v Sloveniji. Ni dvoma, da g. Radić ni
porazil samo ideje širokega Napredne-
ga bloka v Sloveniji, ampak je zrušil
tudi g. Pučija kot kolikor koli samos-
tostnega voditelja. Vedno bolj se kaže,
da je pogajanja za vstop v napredni
blok SKS vodila le navidez, da natrese
peska v oči onim svojim pristašem, ki
res še čutijo napredno in nočejo biti
samo Radićev avtomatični glasovalci.

Vodstvo SKS skuša odvaliti od se-
be krivdo za neuspeh pogajanj s par-
neslaniimi dovrti na SDS. Nas pa ni nič
sram priznati, da je šla SDS v razgo-
vore z iskrenostjo onega, ki želi dobro
stvar, z iskrenostjo, ki zaupa na dano
moško besedo, čeprav je zato izpo-
stavljena nevarnosti zasmehovanja. Slo-
venski radićevci se trenutno veselje, češ
vse smo imeli že narejeno, liste pri-
pravljen, kandidature iz Zagreba vse
določene, pri tem smo pa SDS vleklj za
nos. Mi te "uspehe" g. Pučiju privoščim-
o, a kmalu bo videl, da je njegov
"uspeh" obremen njegov popoln poraz.

Med nami ni mnogo takih, ki bi od-
krito ne priznali, da je velika škoda, da
je zmagal Radić nad bivšo SKS. Z ožje-
ga strankarskega stališča bi nam to
prav za prav moralo ugajati, a tako smo
se priučili o takih slučajih gledati s šir-
šega vidika, da obžalujemo, da je svo-
čas zdrav pokret "samostojnosti" tako
žalostno prišel ob samostojnost.

V ostalem pa naj se klerikalci ne ve-
sele preveč. Napredna fronta v Slove-
niji je že bila, je in bo in dokler bo kaj
Slovencev, ki mislijo s svojo glavo, to-
liko časa bo obstajala in rastle naša
stranka. Uverjeni smo, da bo tudi brez
posebnega dela v našem talentiranem
ljudstvu vedno na desetstisoče takih sa-
mostojnežev po mišljenju, ki nočejo biti
za pripravo politični duhovščini, in to
kljub vsem zlorabam cerkvenih sred-
stev, kljub zlorabi državnih in ostalih
javnih moči zoper nje.

Res je sicer, da je napredna struja
radi obilja inteligence in radi trenutnih
razporov bolj nagnjena k razcepom. A
vsi ti razcepi so le prehodnega značaja
in izginejo, ko minejo osebne razgreto-
sti, ki so jih rodile.

Isto je treba reči o vodilni poziciji
SDS v našem boju, s klerikalizmom in
s protinacionalnimi strujami. Dočim so
malenkostna sovraštva zavajala druge,
da so vede ali nevede iskali trenutnega
zadovoljstva v podpiranju klerikalizma,
je SDS držala neustrašeno svojo zasta-
vo nacionalizma in naprednosti sredi
besnenja vseh nasprotnih elementov.
Naj pokažemo samo na žalostno eks-
kurzijo mariborskih radikalov v nem-
ški tabor, ki je bila neodpustljiv greh
nad našo severno mejo. Naj pokažemo
na g. Pučija in tovariša ki so strokovno
na višini stojičim organizacijam trgo-
vcev in obrtnikov ubili Trgovsko zbor-
nico, na šolskem polju in marsikje dru-
gopad na vsa moč forsirali klerikali-
zem, da ne govorimo o grehih proti na-
predni Ljubljani.

V tem omahovanju je bilo odločno na
braniku vedno videti SDS in če danes
še ne, kmalu bodo vsi napredni neor-
ganiziranci ali od nas odpadli krogi
uvideli, da je vsak uspeh proti SDS
vselej tudi uspeh proti narodni in na-
predni ideji vobče in ostro rezilo, ki
žaga vejo, na kateri sami sede.

Na vladi in v oblastnih odborih, kot
komisarji v Ljubljani in drugod, vselej
so klerikalci pokazali, da poznajo le
sebe in da trenutne pomočnike, čim so
jih izrabili, brž zopet odpremiijo brez
zahvale in nagrade.

Če se je g. Radić posrečilo odvrti
vodstvo "kmetičev" od naprednega
bloka, s tem se ni rečeno, da se mu je
posrečilo vse pristaše SKS potegniti v
Zagreb. Napram tem potezam bo ven-
darle ostala napredna zavest, ki je kljub
vsemu tudi na deželi zelo močna, in mi
bomo vseeno imeli 11. septembra jako
močan nastop napredne fronte.

Kdor res noče, da izgine Slovenija v
klerikalizmu in radićevski nepreračun-
ljivosti, ta se bo pridružil tej fronti.

Francoski in ameriški poslanik v Zagrebu

Zagreb, 7. julija. n. Danes sta bila v Za-
grebu francoski poslanik Dard in ameriški
poslanik John Prince. Stanovala sta v ho-
telu Esplanade. Prince je danes zvečer od-
potoval na Bled, Dard pa je ostal še v
Zagrebu. Popoldne sta oba ogledovala za-
grebsko okolico.

Kompromis med vladnimi radikali v Subotici

Beograd, 7. julija. n. Kakor že objavljeno
je nastal v subotičkem okrožju spor med
noilecem liste Ivanom Radonićem in tek-
mecem Belo Strličem. Spor je rešil Velja
Vukičević, ki je poslal tja službeno inpek-
torja ministrstva. In sicer kompromisno s
tem, da je bil danes določen za nosilca liste
minister pravde dr. Dušan Subotić, oba kon-
kurenta pa za srezka kandidata.

Vlada zahteva kapitulacijo pašičevcev

Brezuspešni poskusi pomirjenja in sprave. — Zatišje po vihar-
ju v glavnem odboru NRS. — Velja Vukičević hoče izriniti iz
parlamenta vse pašičevske voditelje

Beograd, 7. julija. r. Vsi politični kro-
gi razpravljajo o sinočni seji ožjega
glavnega odbora radikalne stranke. Vse
je pričakovalo, da bo glavni odbor storil
definitivne sklepe. Do tega pa ni
prišlo. Med raznimi skupinami radikalne
stranke obstajajo taka nasprotja, da je
razpad neizbežen. Vprašanje končne so-
lucije je odloženo za osem dni. V tem
času bo Aca Stanojević še enkrat po-
kusil izravnati nesoglasja s predsedni-
kom vlade, Veljo Vukičevićem in najti
primerno sodelovanje med vlado in
glavnim odborom, oziroma pašičevci.
Politični krogi pa so uverjeni, da do
tega sodelovanja ne bo prišlo in da bo
do pašičevci ta čas izkoristili za ob-
tožbo, ki jo bodo objavili proti vladi v
obliki volilnega proglaša. S tem se ho-
čejo rešiti odgovornosti za dogodke v
Valjevu i po notranosti Srbije. Glavni
odbor je parkrat poskusil povabiti čla-
ne vlade na svoje seje in jim je ponudil
svobodno diskusijo, kar pa so člani
vlade odklonili. Tudi to je znak težkega
prepada med glavnim odborom in
vlado.

Član glavnega odbora je izjavil po
seji: "Sedaj čakamo. V toku osmih dni
bomo zbrali gradivo in na podlagi tega
gradiva bomo storili 13. julija definitiv-
ne sklepe. Ta dan bo usoden za nadalj-
ni obstanek stranke. Vi ste videli, da
je seja potekla mirno in da so govor-
niki branili principe stranke. Mi nismo
govorili o sebi, nego o svobodi in o de-
lu vlade, ki svobodo gazi. Tega ne mo-
lamo več prenašati. Zahtevamo, da se
spusti položaj narodne radikalne stran-
ke, da se spoštuje narod in njegova
volja in da se policijske oblasti ne me-
šajo v volitve. Vlada si je s svojim do-
sedanjim delom izpodkopala avtoriteto
med narodom. Lahko žrtvujem svojo
glavo, načel svoje stranke pa ne. Nas
bo ostalo malo, toda morala bo močna.
Mi smo se odločili na pošteno in lojalno
borbo za principe naše stranke. Ali se
spominjate, da smo nekoč šli v Beo-
gradu komaj 360 pristašev?"

Danes ni bilo nikakih pomembnejših
političnih dogodkov. Splošno mnenje je,
da so pašičevci izgubili borbo z vlado
in da ima Velja Vukičević veliko pre-
moč nad glavnim odborom. Vukičević
niti ne prikriva, da hoče iztisniti iz pa-
rlamenta najuglednejše pašičevce Marka
Trifkovića, Velizarja Jankovića, Nasta-
sa Petrovića, dr. Kojića, Jovana Cirko-
vića, Ranka Trifunovića, Miljutina Dra-
govića, dr. Janjića, Momčila Ivkovića
in Ljubo Popovića. Zato se večina paši-
čevcev tako energično protivi sporazu-
mu z vlado, ker ve, da gre za njihove
glave. V vladnih krogih izjavljajo, da bo
imel Vukičević sicer še en sestanek z
Aco Stanojevićem, da pa vlada nima
potrebe popuščati in da more biti zato
govora samo o kapitulaciji glavnega
odbora.

Danes popoldne se ni zgodilo ničesar
pomembnega. Predsednik Velja Vukič-
ević je lovil ribe ...

Znamena Radićeve slabosti

Rude Bačinić, včeraj še izobčen, je danes zopet v milosti in
med kandidati. — Radićevska pogajanja s komunisti, Nemci
in Madžari

Zagreb, 7. julija. n. Glavni odbor radi-
ćevske stranke je danes nadaljeval in kon-
čal svoja posvetovanja. Razpravljali je le
o organizaciji volilne boje in o sporih, ki
so nastali po raznih srezih glede sreskih
kandidatur. Zato o današnji seji ni bil iz-
dan noben komuniké.

Pač pa je v političnih krogih vzbudilo
precejšnjo pozornost delstvo da je snoči
prispev v Zagreb dosednji radićevski po-
slanec Rude Bačinić iz Dalmacije in da se
je danes dopoldne sestal s St. Radićem.
Bačinić je bil tajnik poslanskega kluba
HSS in eden izmed voditeljev "druge klase",
padel pa je bil pri Radiću v nemilosti
in ga zato pri včerajšnjem postavljanju
kandidatov niso upoštevali niti kot sreske-
ga kandidata, kaj šele kot nosilca liste.
Umevno je, da je bil njegov današnji se-
staneček s St. Radićem radi tega za vse po-
litiko informirane kroge mala senzacija.

Velika senzacija pa je bila, ko se je iz-
vedelo, da je St. Radić svoje mnenje spre-
menil in da bo Bačinić sedaj vendarle kan-
didat na sigurnem mestu radićevske liste
za severno Dalmacijo. Ta menaden in ne-
navaden Radićev umik splošno tolmačijo
kot znamenje slabosti. Radić se je očitno
uveril, da njegove pozicije med voliči niso
tako čvrste, da bi si smel nakopavati na-
sprotnike v lastnih vrstah.

Kot znak radićevske slabosti se tolmačijo
tudi Radićeva pogajanja s komunisti za
skupen nastop pri občinskih in skupščinskih
volitvah v Zagrebu ter z Nemci in Madža-
ri za volitve v Sremlu in Volvodini. Radić
sam sicer ta pogajanja demantira, informir-
ani krogi pa v zbirajo na trditvi, da so se
in se še vrše.

Problem pomorske
razorožitve

Zenera, 7. julija. (lo.) Včeraj se tehnični
odbor pomorske razorožitvene konferen-
ce sestal. Nadaljevala so se posvetovanja med
voditelji delegacij, ki so v glavnem razpra-
vljali o vprašanju križark. Angleška delega-
cija je predlagala dvoje načrtov za omejitve
napadalne sile križark. Prvi predlog znatno
omejuje tonažo in topovsko oborožitev se-
danih križark. Drugi predlog omejuje to-
pove na osem palcev. Angleški krogi menijo,
da bi ta predlog v veliki meri olajšal vojna
bremena posameznih držav in da bi obično
omejil breme pomorskih oboroževanj. Po-
sebni zemljepisni položaj angleškega naro-
da in potreba, da obvaruje svoja komunika-
cijska pota, zahteva, da razpolaga Anglija
s potrebnim številom križark. Anglija rabi
za svoje svrhe najmanj 71 križark, od ka-
terih je 48 že zgrajenih, medtem ko so še
v gradnji. Ameriški predlog, da se doliči
tonaža križark na 10.000 ton, je neumesten,
ker bi privedel nujno do nasprotnih ciljev,
kakor pa jih zasleduje pomorska razorožitve-
na konferenca.

London, 7. julija. (lo.) Ministrski predse-
dnik je naznanil v spodnji zbornici, da se vrši
debat o razorožitvenem vprašanju v spo-
jni zbornici v ponedeljek.

Washington, 7. julija. (lo.) Vojno minist-
stvo je sklenilo zgraditi letalo tipa Folcker,
ki bo nosilo pet strojníc in 3000 funtov "ks-
plozivnih snovi za bombardiranje mest in
vojnega brodogra. Letalo bo dolgo 73 čevljev
z dvema motorjema od 950 konjskih sil.

Levine se vrne z letalom
v Ameriko

Pariz, 7. julija. s. Spremljevalec Cham-
berlaina Levine je včeraj izjavil, da bo s
francoskim pilotom letel na letalu "Colum-
bia" iz Pariza v Ameriko.

Običajne portugalske
zarote

Lizbona, 7. julija. (lo.) Listi poročajo, da
je policija aretirala 13 veljakov, ki so ob-
dolženi, da so pripravljali revolucijo in so v
to svrhu vzdrževali stike s posebnim re-
volucijskim odborom, ki ima svoj sedež v
Parizu.

Lizbona, 7. julija. (be.) Oblasti so danes
aretirale 13 oseb, ki so obdolžene, da so
pripravljale revolucijo. Vodja tega pokre-
ta Alfonso Costa je baje v Parizu.

Lizbona, 7. julija. (be.) Policija je areti-
rala Spanca Albino, ki se je hvalil, da je
umoril bivšega ministrskega predsednika
Dato. Albino je proti aretaciji protestiral
in izjavil, da se prištevata političnim begun-
cem. V slučaju, da ne bo izpuščen, je za-
grozil z glado vno stavko.

Levine se vrne z letalom
v Ameriko

Pariz, 7. julija. s. Spremljevalec Cham-
berlaina Levine je včeraj izjavil, da bo s
francoskim pilotom letel na letalu "Colum-
bia" iz Pariza v Ameriko.

Levine se vrne z letalom
v Ameriko

Pariz, 7. julija. s. Spremljevalec Cham-
berlaina Levine je včeraj izjavil, da bo s
francoskim pilotom letel na letalu "Colum-
bia" iz Pariza v Ameriko.

Poostritev preganjanja Jugoslovenov v Italiji

Sestanek fašističnih tajnikov in prefektov iz Primorja v Rimu

Rim, 7. julija. s. V liktorski palači se
je sinoči vršil sestanek fašističnih tajni-
kov iz Trsta, Gorice, Reke, Pule in Za-
dra. Sestanku je predsedoval glavni fa-
šistični tajnik Turati.

V političnih krogih zatrjujejo, da so
tajniki razpravljali o gospodarskih in
političnih vprašanjih, ki se tičejo Julij-
ske Krajine in Dalmacije. Po vsej priki

so razpravljali tudi o vprašanju nasto-
panja napram jugoslovenski narodni
manjšini. Jutri bo ministrski predsednik
Mussolini sprejel fašistične tajnike.

V Rimu so tudi prefekti iz Trsta, Go-
rice, Reke in Pule. Tržaškega prefekta
je Mussolini sprejel že danes ter se z
njim razgovarjal eno uro.

Politični procesi v Italiji

Obsojen slovenski akademik v Trstu. — Odmev Zanibonijeve-
ga procesa. — Razprava proti Turati

Trst, 7. julija. o. Pred tukajšnjim sodiščem
se je danes vršila razprava proti skupini tr-
žaških omladincev, ki so se lanskega leta
udeležili sestanka v Škofiji pri Kopru. Ho-
teli so ustanoviti v tisti vasi mladinsko-
prosvetno društvo. (Citatelji se bodo gotovo
še spominjali, ker smo svoj čas o njem po-
ročali. Op. uređ.) Reden potek sestanka je o-
mogočil orožniški brigadir, ki je z dvema
drugima vdrl z revolverjem v roki v sobo,
kjer se je vršil sestanek, aretirale nekatere
ter aklenil odpeljati aretirane omladince v
koprsko zapore. V Koprso so jih naslednjega
dne izpustili, a vložena je bila proti njim
ovadba, češ, da so organizirali tajni sestanek.
Vseh obtožencev je bilo 24. Tržaško so-
dišče je danes vse oprostil razen enega, 23-
letnega akademika Romana Pahorja. Obso-
jen je bil na eno leto zapora in na 100 lir
globe, a oboje pogojno.

Rim, 7. julija. o. Pred izrednim tribuna-
lom za zaščito države se je danes vršila ob-
ravnavna proti Hektorju Zanuttiniju iz Čeda-
da. Obtožen je soudeležbe pri pripravih za
atentat, ki ga je izvršil bivši major Zani-
boni proti Mussoliniju. Obtožba je bila vlo-
žena na podlagi izjav raznih prič tekom Za-
nibonijevega procesa, predvsem pa na pod-
lagi izpovedi Quaglie, policijskega agenta, ki
je bil v družbi Zanibonija in ga v zadnjem
trenotku ovadil policiji. Zanuttini je trdil,
da je nedolžen. Sodišče ga je kljub temu ob-
sodilo na 8 let in dva meseca ječe.

Rim, 7. julija. a. V kratkem prične pred
sodiščem v Savonni proces proti socialistič-
nemu voditelju Filippu Turati, ki je svoj
čas iz političnih vzrokov zapustil Italijo, ter
proti vsem onim osebam, ki so mu pomagali
pri begu v Francijo. Stirje obtoženci so po-
begnili, ostali pa so konfinirani v kolonijah.

Vprašanje razorožitve Nemčije

Nemški državni zbor je sprejel zakon o vojnem materijalu v
smislu mirovne pogodbe

Berlin, 7. julija. d. Državni zbor je v
svoji včerajšnji in današnji seji raz-
pravljaj o zakonskem predlogu glede
vojne materijala. Ta zakon rezultira
iz obveznosti, ki jih je prevzela Nem-
čija z mirovno pogodbo in tvori v bistvu
zaključno fazo nemške razorožitve. Na-
rodni socialisti so nastopili odločno
proti sprejemu takega zakona, češ da
ponižuje nemški narod in nemško drža-
vo. Poročevalec zunanjega odbora po-
slanec Dauch je v svojem poročilu na-
glasil, da bo Nemčija s sprejemom tega
zakona definitivno rešila vprašanje raz-
orožitve in s tem zadostila vsem do-
ločbam versajske mirovne pogodbe in
lahko nato z večjo odločnostjo zahteva-
la izpraznitev zasedenega nemškega
ozemlja.

V imenu socialnih demokratov je po-
dal izjavo poslanec Stampier, ki je v
svojem govoru naglasil, da smatrajo
socialni demokrati ta zakon, ki je ome-
jen samo na Nemčijo, za krivičen, kakor
so sicer poborniki ideje popolne razoro-
žitve. Toda ta razorožitev bi se morala
izvesti istočasno in enakomerno v vseh
državah. Z ozirom na zunanje politični

položaj pa bodo socialni demokrati
glasovali za ta zakon, dasiravno znači
v svojem bistvu zatajevanje suverenitete
v vojaških zadevah. Smešno pa je, če
bi Nemčija po sprejetju tega zakona
imenovala svoje vojaške atašeje pri po-
slatištvih v inozemstvu. Demokrati
poslanec Richthoffen je povdaril, da je
sprejetje tega zakona neobhodno po-
trebno, če hoče Nemčija ostati zvesta
svoji dosedajni politiki sporazuma. Ko-
munist Schneller je napadel vlado, češ
da Nemčija oborožuje Kitajce in ostale
sovražnike sovjetske Rusije. Zakon je
bil nato v drugem in tretjem čitanju
proti glasovom narodnih socialistov,
komunistov in nekaterih nemških naci-
onalcev sprejet.

Berlin, 7. julija. (be.) Pri današnjem
poimenskem glasovanju je bil zakon o
vojnem materijalu s 349 proti 44 glosa-
vom sprejet. 8 poslancev ni glasovalo.
Proti so glasovali enotno le komunisti.

Berlin, 7. julija. (be.) Svet senjorjev
državnega zbora je sklenil, da se v so-
boto zaključni poletno zasedanje parla-
menta.

Strahoviti viharji v zapadni Evropi

Velika škoda v severni Franciji in južni Angliji. — Vihar po-
vzročil tudi veliko železniško nesrečo

Pariz, 7. julija. s. Včerajšnji vihar je v
Parizu in v provinci napravil večjo ško-
do, kakor se je prvotno mislilo. Mnogo
cest je vsled enournega močnega naliva iz-
premenjenih v potoke. Kleti so pod vodo.
Na cestah v južnem delu Pariza se je vdrl
tlak. Promet so morali ustaviti. Strela je
na dveh krajih povzročila požare, ki pa
so bili zaradi močnega dežja kmalu udu-
šeni. 4500 telefonskih prog je prekinjenih.
V okolici Pariza so nasadi zelo poškodo-
vani. Nevihta je prišla s Pirenejev ter je
šla po vsej Franciji do belgijske meje.

Pariz, 7. julija. (be.) Zaradi strahovite-
ga viharja, je francoska zbornica prekini-
la svoje delo. Vihar je bil tako strahovit,
kakor ga ni pomnil Pariz že dolgo let.

London, 7. julija. (lo.) V južni Angliji
in v severni Franciji so divjale strahovite
nevihte, s strelami in močnim grmenjem.

Običajne portugalske zarote

Lizbona, 7. julija. (lo.) Listi poročajo, da
je policija aretirala 13 veljakov, ki so ob-
dolženi, da so pripravljali revolucijo in so v
to svrhu vzdrževali stike s posebnim re-
volucijskim odborom, ki ima svoj sedež v
Parizu.

Lizbona, 7. julija. (be.) Oblasti so danes
aretirale 13 oseb, ki so obdolžene, da so
pripravljale revolucijo. Vodja tega pokre-
ta Alfonso Costa je baje v Parizu.

Lizbona, 7. julija. (be.) Policija je areti-
rala Spanca Albino, ki se je hvalil, da je
umoril bivšega ministrskega predsednika
Dato. Albino je proti aretaciji protestiral
in izjavil, da se prištevata političnim begun-
cem. V slučaju, da ne bo izpuščen, je za-
grozil z glado vno stavko.

Levine se vrne z letalom v Ameriko

Pariz, 7. julija. s. Spremljevalec Cham-
berlaina Levine je včeraj izjavil, da bo s
francoskim pilotom letel na letalu "Colum-
bia" iz Pariza v Ameriko.

Rumunsko-madžarski spor v spodnji zbornici

London, 7. julija. (lo.) V spodnji zbor-
nici je bila stavljená interpelacija glede
rumunsko-madžarskega vprašanja, ki je
sedaj v razpravi pred Društvom narodov.
Tajnik za zunanje zadeve Locker Lamp-
son je izjavil, da se je razprava o tem
vprašanju prelazila na prihodnje zasedanje
Sveta Društva narodov, da se omogoči za-
stopnikom Rumunije in Madžarske, da se
posvetojujejo s svojimi državami.

Tiskovne omejitve na Poljskem

Varšava, 7. julija. d. V izrednem zase-
danju sejma je predložen tudi tiskovni de-
kret o razširjenju napačnih vesti. O obeh
teh dekretih je razpravljala juridična ko-
misija sejma. Tiskovni dekret, ki ga je
podpisal predsednik republike že 5. maja,
bo v sejm novliran, dočim je bil dekret
o razširjenju napačnih vesti v komisiji z
vsemi glasovi odklonjen. V poročilu se na-
glaš, da tvori ta dekret dobesedno kopijo
znane reakcionarne avstrijske uredbe iz
1. 1852, ter da je še mnogo reakcionarnej-
ši, nego omenjeni avstrijski. Sejm bo na
eni svojih prihodnjih sej razpravljaj o obeh
teh dekretih.

Za Albanijo in Madžarsko - Grška?

c. d. — V Trstu, 6. julija.

Prvi cilj italijanske balkanske politike pod fašističnim režimom je bila osvojitve trdnje baze na samem balkanskem ozemlju za nadaljnjo vsestransko politično in gospodarsko ekspanzijo in penetracijo. To baso si je Italija osvojila v Albaniji, kjer so milijoni iz italijanske državnega zaklada dosegli popoln uspeh. Odtod naj bi se pletle niti italijanske osvajanja na vse strani, dokler bi ne bila edina balkanska država, ki bi se mogla upirati italijanskemu prodiranju proti vzhodu, Jugoslaviji, tako opletana od vseh strani, da bi ji bil tudi že vsak poizkus odpora popolnoma onemogočen, ker bi stala sredi prijateljev Italije popolnoma osamljena.

Za Albanijo je prihajala Rumunska, ki je pod vlado skrajno italofilskega generala Averesa v zahvalo za italijansko priznanje besarabskega dogovora že skoraj popolnoma splavala v vode italijanskega prijateljstva. Da se ni gospod Mussolini prenegljal s sklenitvijo prijateljskega pakta z Madžarsko in z njo dvignil rumunskega javnega mnenja proti sebi, bi danes iz Bukarešte po Donavi navzgor brez dvoma vela podobna ostra sapa, kakor veje že dobrih devet mesecev iz Tirane. Istčasno, ko so se pletle vezi med Rimom in Bukarešto na eni, med Rimom in Budimpešto na drugi strani, je gospod Mussolini skušal segreti še vsa tri ostala balkanska železa, da bi jih ob ugodni priliki uporabil proti Jugoslaviji. V Sofiji je italijanska diplomacija delala na vse kriplje, da bi preprečila pripravljalne se zbiranje med Bolgarsko in Jugoslavijo, da celo rodbinske zveze med bolgarsko in italijansko vladarsko hišo naj bi pomagale, da bi se Bolgarska čim trdnje navezala na Italijo in tako odvrnila od najnaravnejšega razvoja položaja, iskrene sprave in prijateljstva z Jugoslavijo. Kakor pa se vsaj zdi, ti italijanski napori vendar niso dosegli zaželenega uspeha ali pa vsaj ne v pričakovani obsegu. Poizkus, da bi se pritegnila tudi Turška v obroč, ki ga hoče skovati Italija okoli Jugoslavije, se je očitno izjalovil. Aranžiral se je sicer poset turškega prosvetnega ministra v Italiji, namigavalo se je o njegovi posebni misli, italijanski tisk je naravnost tekmoval med seboj v poveljevanju Kemal paše in njegove vladavine, toda stvar je počasi splahovala in se končno izpremenila v ogorčenje, češ da se med Angoro in Beogradom pripravlja neka prijateljska pogodba, ki je gotovo v največjem nasprotju z italijanskimi težnjami. Tako je ostala le še Grška.

Po kriskri aferi so ostali odnosi med Grško in Italijo precej napeti. Prišlo pa je pozneje vmes solonsko vprašanje in trajna napetost med Atenami in Angoro, ka je nestalnim grškim vladam dajalo povod, da so si skušale zagotoviti naklonjenost Rima. Tako se je potem dogodilo, da so se vršili lani v Rimu oni prijateljski razgovori med tedanjim grškim ministrom zunanjih stvari Rufosom in Mussolinijem, ki pomenjajo vsekakor važen preobrat za grško zunanjo politiko in še tem važnejši, ker se, kakor vse kaže, stvar ni zaustavila na sami obnovi prijateljskih odnosov, temveč se razvija dalje, v širino in globino. Italijanski tisk sedaj napoveduje, da v kratkem posetita Rim grška ministra Mihalokopulos in Kafandaris, minister zunanjih stvari in finančni minister.

Sodeč po pisavi italijanskega tiska, se pripisuje v Rimu temu posetu precejšnja velika važnost; drugače bi italijanski listi ne govorili o grških ministrskih gostih v tako navdušenem in poveljujočem tonu.

Mihalokopulos, ki vodi usodo grške republike od meseca decembra sem, bo v nekaterih dneh gost Rima, kamor prihaja, da poseti, da izpozna gospoda Mussolinija. Z njim prihaja finančni minister Kafandaris, visoka ličnost grškega kabineta, ki navaja Grško k tvorni ureditvi.

»Mihalokopulos je gotovo ena najavtoritativnejših političnih osebnosti v republiški skupini. Kot vodja konservativne stranke predstavlja v vladi manj fanatično, spravljivočo strujo. Bil je morda prvi grški avtoritativni politik, ki je začel Italijo presoati po njeni pravi vrednosti. Prevzel je oblast v času, ko se odnosi med obema državama gotovo niso mogli imenovati pristranski. Diplomatski stiki so se komaj obnovili. Mihalokopulos v tistem času ni skrivl koristnosti, ali bolje, potrebe, da se upostavijo dobri odnosi z Italijo in je za časa svoje vlade od oktobra 1924, do junija 1925, zelo deloval v tem smislu. Temelj za zopetno zblizanje je brez dvoma položil Mihalokopulos v govoru, ki ga je izpregovoril na banketu, katerega je on priredil italijanski misli. Ali izpregovoril je še neki drug govor, pravo pravcato improvizacijo, na krovu italijanske vojne ladje »Ancona«, admiralke ladje italijanske eskadre, v katerem se je dal zanesti po svojem južnjaškem značaju in je z navdušenjem govoril o italijanski mornarici in italijanskemu kralju, katerega je imenoval »Viktorja zmagovalca«. Ob tisti priliki je Mihalokopulos omenil, da je bila grška krizarka »Averoffi« zgrajena v Italiji in ima torej Italija svoje zasluge za grško mornarico. Mihalokopulos je govoril v italijanskem jeziku, ki ga je znal zelo dobro. Globoko spoštuje slo literaturo, katero proučuje dila s polnim umevanjem in praznizno. Poset gospodov Mihalokopulo-

sa in Kafandarisa pri poglavarju italijanske vlade je gotovo nekaj več kot enostaven vljudnostni poset.

Tako si daje italijanski tisk poročati iz Rima in med ostalimi listi tudi tržaški »Piccolo«.

Ce se torej sme verjeti tem vestem italijanskega tiska, ima Italija v grškem ministru zunanjih stvari, gospodu Mihalokopulosu, velikega, iskrenega prijatelja in obdvovalca, in če je tudi res, da ob posetu grških ministrov v Rimu ne gre samo za čin mednarodne vljudnosti, bi se pač dalo sklepati, da gre za nekaj podobnega, kakor je šlo tedaj, ko je italijanski tisk z enakim navdušenjem pisal v prijateljstvu rumunskega generala Averesa napram Italiji in navdušenju madžarskega grofa Bethlena za Mussolinija in njegov režim.

Pa ne da prihajata Mihalokopulos in Kafandaris v Rim, da se iz tega poseta izcmi zopet kak »prijateljska« pogodba, kak nov — »tiranski pakt«?

„Vtihatapljeni člen 82“

Dne 31. marca t. l. so klerikalci glasovali v plenumu Narodne skupščine za fin. zakon 1927-28. Med zloglasnimi členi tega najslabšega zakona je tudi člen 82, ki šteti kapitalistična podjetja na škodo okrajnih cestnih odborov. SLS se je s tako vneto udeležila glasovanja, da je glasoval še celo odsotni posl. Klekl, samo da se »protura« finančni zakon. Ta člen fin. zakona se glasi: »Vključb zakonskim predpisom v poednih oblastih kraljevine ne smejo biti na odmerjene vsote neposrednega davka občinske doklade večje nego 200 odstotkov, ostale samoupravne doklade pa ne večje nego po 25 odstotkov davčne osnove: 1) ... 2) ... 3) na dobiček družb, zavezanil javnemu polaganju računov, ki se odmerja po bilanci itd.«

Podpredsednik SLS, dr. Natlačen, je priznal s svojim podpisom, da se nahajajo cestni okrajni glede na člen 82 fin. zakona v skrajno kritičnem finančnem položaju tako, da je njihovo nadalnje poslovanje prav resno ogroženo. Radi tega člena je na pr. proračun litiškega cestnega okrajnega odbora izgubil nad en milijon dinarjev za pričakovanih dohodkih in bo njegovo redno poslovanje sploh nemogoče. Okrajni zastop v Laškem izgubi na svojih dohodkih preko 2.000.000 (dva milijona) Din in bo neizogibno nastopil občuten zastoj v njegovem poslovanju.

Tako g. dr. Natlačen, ki je mesec dni po odobritvi tega člena sprejel kot predsednik oblastne skupščine od poslancev klerikalne stranke debele akte cestno gradbenih predlogov, dasi so bili že mesec dni prej na zahtevo SLS skoro vsi viri odrezani.

Naravno je torej, da je moral k temu nezasiščenemu političnemu škandalu podati načelnik SLS, dr. Korošec, vsaj približno pojasnilo. Na zaupniškem shodu v Rokodelskem domu je izjavil: »Za časa, ko smo bili na vladi, smo posvetili največjo brigo temu, da omogočimo samoupravam redno in mirno delovanje. Ako je bil v fin. zakon vtihatapljen v zadnjem času tudi zloglasni paragraf 82, ki na tako izrazil način šteti samo kapitalistična podjetja po okrajih, potem so samostojni demokracije in kmetijski ravno toliko krivi, ker so bili tudi prevarani kakor mi.«

Parizeljstvo brez primere! Laž pa ima kratke noge. Par dni po Koroščevi izjavi o tem členu fin. zakona je izšla najnovejša številka »Domoljub«, ki postavlja dr. Korošca na laž. Tu citamo: »Seveda so bili naši ministri v manjšini in ako niso hoteli vlade razbiti, so morali glasovati, ampak z nevoljo pristati tudi na nekatere zahteve vladnih radikalov. Ena od teh zahtev je bil tudi člen 82. fin. zak., ter modrije nadalje: »Kar se tiče skrovnosti naših bivših ministrov na člen 82., navajamo sledeči primer: Nekdo ti ponuja brezplačno deset lepih krav, ako mu daš ti dve enako lepi. Kaj bi naredil? Le tepec bi v takem slučaju rekel: »Vse bo moje, ali pa nič.«

Klerikalni poslanci so torej sodelovali na členu 82. Skrivali so ga do zadnjega momenta, da ne bi mogli pošteno poslanci pravčasno preprečiti te kralje kupčije. Par upravnih svetnikov bogatih akcijskih družb je pač to pot uspešno zakulisno interveniral pri klerikalni vladi in dosegel milijonske olajšave na škodo cestnih odborov in drugih samoupravnih teles.

„Udaril bom pastirje ...“

Iz primorskih krogov smo prejeli naslednji dopis: »Slovenec« objavlja pod naslovom »Udaril bom pastirje ...« uvodnik, kjer napada fašistične oblasti. Raznarodovanje in asimilacija se izvaja v Julijski Krajini na celji črti. Sedaj je prišla tudi na cerkveno polje. Najhuje je, da se skušalo italijanski asimilatorji poslužiti celg cerkve za svojo politiko. Zlostno je udnjanje nekaterih cerkvenih oseb fašistovski asimilaciji in protikrščanski politiki. Fašisti zahtevajo po vsej Istri italijanske pridžje. Prišlo je že tako daleč, da se duhovščina že ne upa več zbirati na svoje sestanke, da bi ne bila osumljena zarotništva in ščuvanja. Bridka zavest prešine primorskega Sloveka, ko opa zuje, da celo njegov dušni pastir nima, kamor bi se obrnil za zaščito ...

Ne dvomimo v istinost tega opisa. Razmere na Primorskem so res žalostne, vendar pa ne tako obupne, kakor odseva iz »Slovenčevega« članka. Naš narod bo vztrajal. Slovanski značaj primorske zemlje se ne da izbrisati v par letih. Za tako početje je potrebno najmanj eno stoletje.

Nekaj drugega pa je, kar pade vsakemu kritičnemu čitatelju v oči. Kako to, da »slovenski dušni pastir nima, kamor bi se obrnil za zaščito«? Kaj na Vatikan? Ali ni Vatikan vrhovni poglavar vseh vernikov in neposredni zaščitnik škofov in duhovnikov? Kako to, da se Vatikan ne zagne in kako

Mizerija železniškega prometa v Sloveniji

Grozne posledice kleroradikalnega proračuna

Vesti, ki prihajajo o nezadovoljnosti železničarjev ter o strahovitih mezdah in delovnih redukcijah ravno med najnižjimi uslužbenci državnih železnic, sprejema naša javnost zadnje dni s precejšnjo pozornostjo, ne da bi si bila pa pri tem popolnoma na jasnem, kako daleč sega v bistvu sedanji upravičeni pokret med železničarji.

Treba najprvo pibiti, da so sedanji socialni udarci proti eksistenčnim korenkam našega železniškega uslužbenstva posledica kleroradikalnega proračuna in s tem proračunom izvršenih strahovitih, socialno brezdušnih, stvarno pa popolnoma neupravičenih redukcij potrebnih kreditov.

SLS, ki je šla v vlado kot samo zvana »slovenska delegacija«, je pozabila na bitno vprašanje slovenskega javnega življenja in gospodarstva, na naš železniški promet in na personalno zaščito vseh onih naših ljudi, ki žive od tega prometa, čeprav uborno in mizerno, tako rekoč z najnižjim eksistenčnim minimumom. Poleg dobrih cest in hitre pomoči kmetijstvu je sigurno skrb za železniški promet in za železniško uslužbenstvo eno prvih vprašanih Slovenije. SLS je na vladi sanjajoč o svoji trajni moči pozabila na ta bitna vprašanja in skrbela je za persekucije naprednih uradnikov in za saturiranje svoje strankarske moči. Tako je došlo do žalostnega delstva, da je vodja te stranke, čeprav nehoti, v nedeljo v Rokodelskem domu priznal:

»Zato je bila nujna posledica, da je do sedaj vsaka tako zvana državna štednja povzročila na drugi strani nelazerno gorja in solza ter nam ustvarila cele legije beraških reduciranih in odpuščenih, ki si ne morejo, enkrat na cesto vrženi, nikjer drgrod dobiti novega kruha.«

Tako je govoril dr. Korošec v nedeljo, tako je pretakal krokodilove solze nad položajem in mizerijo, ki jo je povzročila njegova stranka v bežnih desetih tednih na vladi. Prepustimo javnosti, da sama primerno označi tako kvitiranje nelazernega zla in gorja, ki ga je zakrivila klerikalna stranka nad usodo slovenskih železničarjev.

Klerikalna stranka je šla pri tem roko v roki z radikalno stranko. Zato si je upal dr. Korošec na istem shodu izjaviti, da je našel »za časa desettedenskega sodelovanja v vladi v radikalni stranki iste resne poglede na našo državno politiko (!) in veliko razumevanje za naše slovenske razmere in zahteve tako, da je naša želja, da ustvarimo v prihodnjem parlamentu z radikalno stranko še pristranejši in tesnejše zveze, nego so bile dosedanje.«

Napram taki perspektivi lahko, hvalabog, ugotavljamo že danes, da do te koalicije ne bo prišlo več, ker je po vseh znakih sodeč radikalna stranka dolgrala.

Vsled brezbrzičnosti klerikalcev na vladi in vsled njihovega nemega pristanka na brezglave redukcije je zadela slovenske železničarje kot rečeno sedanja, po svojem obsegu uprav katastrofalna tragedija. Že obseg reduciranih kreditov je značilno, da so bili krediti za dobavo premoga reducirani samo pri ljubljanski direkciji od 114 milijonov na 80, to je za 34 milijonov.

Huda redukcija je zadela nadalje tako zvane premogovne premije, s katerimi so si pomagali naši vrli strojevodje, kurjači,

to, da »Slovenec« nikoli ne nalde besedice obsojnice proti našemu katoliškemu življu v Italiji. Mi Primorci, ki živimo v svobodni domovini, bi radi videli, da se »Slovenec« enkrat obrne tudi do višjih cerkvenih instanc v Italiji in da jih opozori na njihovo dolžnost. Če fašisti zahtevajo po vsej Istri italijanske pridžje za par orožnikov ali importiranih mlčnikov iz Južne Italije, zakaj ne povpraša »Slovenec« tržaškega škofa, kako more dopustiti to kampanjo »protikrščanskim fašistov«?

»Slovenec« je že tolikokrat napisal, da je Vatikan največja sila na svetu. Zakaj se ne postavi proti brezbožnemu fašizmu, zakaj ne nudi našemu brezpravnemu narodu pod Italijo v njegovih cerkvenih in verskih stiskah pomoči in tolažila?

Spremembe v zunanjem ministrstvu

Beograd, 7. julija. p. Dosedanji svetnik našega poslanstva v Rimu Milan Jovičič je imenovan za direktorja političnega odeljenja v zunanjem ministrstvu, dosedanji direktor Božo Buzić pa je imenovan za svetnika našega poslanstva v Rimu.

Italijanska izzivanja

Sužak, 7. julija. n. Danes je nad Sužakom zopet letel italijanski vojaški hidroplan, ki je prišel iz Pulja. Italijanski vojaški avijoni navzile vsem internacionalnim predpisom letajo nad našim ozemljem in sicer zelo nizko.

Nikičevci kandidirajo kot zavezniki vlade

Beograd, 7. julija. p. Pregovori, ki jih je grupa dr. Nikiča vodila s hrvatskimi federalisti o skupnem nastopu pri volitvah, so bili zopet prekinjeni. Hrvatski federalisti so stavili take pogoje, da jih nihče ni mogel sprejeti. Sodi se, da bo dr. Nikič pri volitvah podpiral vlado.

Kavalirski akt nemške vlade

London, 7. julija. d. Tukaj zaseda mednarodna novinarska konferenca, katere se prvič po zaključku svetovne vojne udeležujejo tudi zastopniki nemškega tiska. Na današnji seji je predsednik zveze nemškega tiska Paul Richter izročil predsedstvu mednarodne novinarske konference ček, naglašajoč, da tvori ta znesek vsoto, ki jo je nemška vlada za časa vojne zaplenila mednarodni tiskovni unijs. Ta akt nemške vlade je izrazil pri zbranih zastopnikih splošno odobravanje.

Iz Poljske

Varišava, 7. julija. s. Finančno ministrstvo demantira vesti o nameravani demisiji finančnega ministra.

kurilniški načelniki in kontrolni organi vsaj do znosljivega eksistenčnega minimuma. Vsled proračunske nemožnosti so te premije sedaj tako črtane, da so pogosti slučaji, ko mora strojevodja plačati kazni radi preveč uporabljenih količin premoga. Torej mesto premij za štednjo se kazni!!

Orodje, ki je potrebno za stroje, sploh ni bilo kompletirano, stroje se morajo radi popolne derutnosti na progah, kakor med Mariborom in Ljubljano menjati kar po trikrat in še več. Za vsak nedostatek so zopet odgovorni strojevodje in pomožne osebe. Za 1. 1927 je kleroradikalna vlada predvidela nič manj kot 1.700.000 Din glob, od teh 480.000 Din samo na področju ljubljanske direkcije. Mesto da je kleroradikalna vlada predvidela kredite za humanitarne, oziroma za bolniške fonde, jih je totalno izpraznila ter zanje rezervirala proračunene (!) disciplinarne kazni.

Klerikalni avtonomisti so potem centralizirali vsi dobavo premoga. Slabo dobavljeni premog gre po navadi brez kaloričnega učinka skozi dimnik, pomanjkanje premoga mora zopet plačati strojno osebo! Klerikalci so vpili vsa leta na nesposobnost: Beograd, pri prvi priliki pa so šli centralizirat dobave, med temi tudi premoga.

Vsled pomanjkanja kreditov so bili reducirani vsi čistilci strojev, kar je odslej dolžnost strojevodij in kurjačev. Klerikalni dalekovidneži so seve pri tem pozabili na nabavo primerne čistilne materijale, tako, da morajo strojniki nositi od doma svoje stare krpe in drugo orodje, da jim stroji kar sredi proge ne obstanejo. Avizerjev je bilo prej po šest, sedaj je samo eden za vsako kurilnico, kar povzroča neracionalno obremenitev strojevodij.

Vsak nov sprejem rokodelcev je prepovedan. Samo kurilnica II. v Ljubljani bi rabila nad 40 ključavničarjev. Akordne doklade so ukinjene. Nadurno delo je prepovedano. V progovni službi so bili delavci deloma popolnoma reducirani, preostali so bili reducirano delo tako, da delajo po tri dni na teden. Kako naj žive ti reveži? Kaj ne, prekrasna socialna politika klerikalnih ministrov! Dr. Korošec si še drzne trditi, da ima SLS »socialna načela in principe socialne pravičnosti«. Odpuščenih je bilo ca 40 odstotkov!

Delavskim rodbinom so odvzeli režijske karte. Reducirali so jim tudi prejemke, vse to na podlagi »proračunske nemožnosti«. Naravno, da je grda neistina in zlobnost valiti krivdo za to proračunsko nemožnost na višje uradnike ali direktorje. Hakele tiči v proračunu ministrstva saobračaja, ki ga je sprejel kleroradikalni režim.

Reducirane so nadalje akordne doklade rokodelcev. Te doklade so znašale do 20 odstotkov dosedanjih prejemkov. Rokodelcem je bil obljubljen pravilnik o primerni prevežbi njih profesionalnega značaja. Mesto tega so jim bile ukinjene tako akordne doklade, kakor zabranjeno vsako čezurno delo.

Iz naslova premogovnihih nagrad so odvzeli strojevodjem in kurjačem do 55 odstotkov njihovih prejemkov. Direkcije so že vložile proračune v smislu potreb, toda kleroradikalna vlada v Beogradu je te proračune črtala in posledice so sedaj tu!

Vojaški atašeji „premaganih držav“ v Londonu in Rimu

Budimpešta, 7. julija. d. Glede imenovanja vojaškega atašaja pri londonskem poslanstvu, je bil dosežen načelni sporazum.

Berlin, 7. julija. d. Listi se obširno bavijo z imenovanjem nemških vojaških atašajev pri poslaništvih v Londonu in Rimu. Vest, da je bilo 14 nemških oficirjev povabljenih k angleškim letalskim manevrom, vzbuja v levičarskih krogih precejšnje vznemirjenje. Nenavadna priljnost uradnih angleških krogov do nemških vojaških krogov vzbuja bojazen, da skuša Anglija s tem pridobiti Nemčijo za svojo protirusko politiko. Socialistični listi svare vlado pred nepremišljenimi koraki in naglašajo, da se razorožena Nemčija ne sme spuščati v nobene vojaške kombinacije in špekulacije, ker je jasno, da bi postala le igrača v rokah do zob oboroženih velesil.

Velika železniška nesreča v Nemčiji

Berlin, 7. julija. s. O železniški nesreči v Harzu poroča železniška uprava, da je šest mrtvih, listi pa poročajo o desetih žrtvah ter dostavljajo, da je še več mrtvih pod razvalinami vlaka. Večina ponesrečenec so letovisniki iz severne Nemčije. Ker je bil železniški nasip pri vremenskih katastrofah že večkrat poškodovan, je poslala železniška uprava eno lokomotivo naprej, ki je prevozila vsa mesta, ki so se smatrala za nevarna. Samo do onega kraja, kjer se je dogodila nesreča in ki leži zelo visoko, vsled česar se ni smatral za nevarnega, lokomotiva ni vozila. V eni uri je voda popolnoma podjedla nasip. Tudi v okolici je nallv napravil veliko škodo. Daleč naokoli so polja in ceste pod vodo.

Izgredi na bukreški univerzi

Bukarešta, 7. julija. s. Ob priliki rigorozov je prišlo na medicinski in juridični fakulteti do velikih izgrezov. Nacionalistični dijaki so preprečili židovskim dijakom, da bi se javili pred izpitno komisijo. Nekaj židov je bilo napadenih. Židovski dijaki so proslili za nove termine. Dekana obeh fakultet sta na intervencijo prosvetnega ministrstva sklenila, da bosta vsa zvezo predložila akademskemu senatu.

Spori med fašisti

Napoli, 7. julija. o. Zaradi notranjih sporov v tukajšnjih fašističnih organizacijah je generalni tajnik fašistične stranke Turati razpustil vodstvo napolskega fašja ter imenoval komisarja.

Politične beležke

Nemci nastopijo samostojno

V nedeljo, dne 3. julija je bilo v Mariboru zborovanje zaupnikov nemškega »Politische« in gospodarskega društva »Cillier Zeitung« poroča o tem zborovanju na uvodnem mestu. V mariborski oblasti bodo nastopili s popolnoma samostojno listo, katere nosilec bo dr. Lothar Mühleisen, odvetnik v Mariboru. V volilnih okrožjih Ljubljana in Ljubljana - Novo mesto imajo nemški volilci proste roke in volijo lahko po lastnem pravdaku z eno ali drugo listo. Kakor povdarja Cillierca, hočejo Nemci s samostojnim nastopom v mariborski oblasti dokumentirati svetu, da so narodna manjšina v Sloveniji.

Važno za občinske volitve

Ali je dopusten ugovor zoper izid občinskih volitev, kjer je bil en podpis kandidata nelastnoročen oz. dan brez predhodnega dovoljenja? Po § 42 zakona o obč. volitvah je dopušen 1) ugovor zoper izid volitev radi nepravilnosti proti III. oddeleku zakona, ki predpisuje, »kako se voli«, 2) ugovor proti izvolitvi oseb, ki nimajo splošnih lastnosti volilnosti ali so od volilnosti izzete ali izključene (§§ 4, 5 in 6) pri čemer pa so izzeti taki »ugovori zoper postopanje pri volitvah«. Ugovora zoper postopanje pri volitvi radi nepravilnosti pri podpisu kandidata zakon ne pozna. Vpraša se, kaj je z izvoljenim odbornikom, ki bi volitve ne sprejel. Tu je pač treba postopati po § 41 t. j. dovoliti mu odstop in izvesti spopolnitev z namestnikom.

Kaj je z železničarsko deputacijo

»Slovenec« se je včeraj razkoračil in napisal v redakciji poročilo iz Beograda, v katerem zanika, da bi bila železničarska deputacija posredoval v Beogradu in da bi bila tamkaj prejeta točen odgovor glede pravih krivcev sedanjih razmer med železničarji v Sloveniji.

Ali naj še nadalje odgovarjamo »Slovenec« in naj ga tudi na tej točki postavimo na laž, kakor ga je včeraj z dr. Korošcem vred postavil na laž v vprašanju »vtihatapljenega« člena finančnega zakona njegov lastni bratec »Domoljub«? Ali naj še polemiziramo s stranko in z ljudmi, ki delajo za ministrsko mizo po lastnem priznanju kraljeve kupčije s kapitalističnimi družbami na škodo naših revnih in potrebnih cestnih odborov? Z desetimi kravami proti dve ma je odvrgla SLS cestnim zastopom težke milijone. Kdo je neki pobasal izkupicek te kraljeve kupčije?

Po storjenj kraljeve kupčije se ti ljudje lažje javnosti, da so drugi »vtihataplji« kapitalistično zaščitni člen v finančnem zakonu. Ali tako drzni lažnjivci še morejo kaj razkrinkavati? Ali se jim poštena družba ne bo izognila na dvalset korakov?

Šesti dan

Ljubljanskega velesejma

Kupčije se razvijajo dalje. — Največ zanimanja je za čevlje in poljšto. — Obisk enak predvčerašnjemu.

Med tednom na velesejskem prostoru sicer ni gneče, vendar je na razstavišču stalno živahno vrvenje, predvsem pravih interesentov za blago, ki jih letos ne primanjkuje za nobeno stroko. Zanimanje gotovo obstoja, čeprav morda ne pride vedno do kupčijskega zaključka zaradi neustreznosti pogojev. Domači kupci iz raznih krajev države gotovo prevladujejo, vendar je letos na sejmščijo stalno mnogo inozemcev, ki iščejo to ali ono blago.

Letos prihaja na velesejem posebno mnogo Srbijancev. Od inozemskih gostov, ki smo jih videli včeraj na sejmu, je bilo menda največ Avstrijcev, potem nekaj Čehoslovakov, Nemcev (München), Egiptanov, rojakov iz Julijske Krajine in drugih. Včeraj si je velesejem ogledalo več generalov in višjih oficirjev (med njimi divizijski general iz Valjeva g. Vladimir Belič itd.). Potem si je včeraj ogledal sejem predsednik Graškega velesejma, ki se je prav pohvalno izrazil o naši velesejski prireditvi.

Za katero blago je zanimanje največje, ni lahko ugotoviti. Kakor se sodi, je bilo doslej največ zaključkov v čevlilih in poljšto zaradi precej znižanih cen. Včeraj je bilo zlasti mnogo povpraševanja po papirju, gramofonih, pisarniških potrebščinah in preprogah. Tudi tapetniki se ne pritožujejo. Precej zaključkov je bilo tudi v živilski industriji. V splošnem je vlada lo včeraj večje zanimanje za ogledala, šlanjoli, zamaške, pleteno poljšto, stroje za obdelovanje lesa, železne in jeklene izdelke, blagajne, radijske aparate (tri firme), motorna kolesa, konfekcije, kovčge, aktovke, posnemalnike, čevlje in celo za harmonike. Ena firma s čevlji je že na dosedanjih velesejskih dneih prodala trikrat več čevljev kakor lani. Tudi ženski klobuki in kožuhovina se prodajajo. Prav malhnega zanimanja je deležna le svila.

Brez interesentov niso niti kanarčki, katerih razstava najde največ zanimancev med ženskimi spolom.

V včerajšnji številki našega lista smo se malo obregnili v naše magnate, češ, da ne sežejo radi v žep po denar, da bi kupovali umetnine. No, pa se je vendarle že prodalo nekaj slik. Se več jih bo treba, da ne bo občudovanje lepih umetnin samo idealno, nego tudi denarno.

Godrnjačev, ki se hudujejo na velesejem, seveda tudi ne manjka. Če bi teh ne bilo, bi Slovenci ne bili več Slovenci. Uspeh velesejma pa je zasiguran kljub godrnjačem in dejstvo je, da letošnja velesejska prireditve po številu kupčij daleko nadkrijuje lanske.

s Promenadni koncerti bodo: V soboto od 5. do 7. ure popoldne, in v nedeljo od 11. do 12. ure popoldne ter od 5. do 6. ure popoldne. Izbran spored!

Naši kraji in ljudje

Kralj in kraljica v Ljubljani

Pot kraljice Marije v Dalmacijo.

Ljubljana, 7. julija

Ljubljana je danes v popoldanskih urah doživela prvi poset vladarja, kralja Aleksandra. Visoki posetnik se je pripeljal z Bleda z avtom na kratek ogled. Avto je vozil po nekaterih glavnih ulicah, kjer je navzoče občinstvo svedelo takoj spoznal vladarja in ga živo pozdravljalo. Nato je avto zopet zavil po Gosposvetski cesti nazaj proti Bledu.

Ob istem času, ko se je kralj mudil v Ljubljani, ob 15.05, je na ljubljanski glavni kolodvor z Bleda privozil dvorni vlak, v katerem se je vozila kraljica Marija s svojim spremstvom. Na postaji sta bila navzoča veliki župan dr. Vodopivec in policijski direktor dr. Guštin. Kraljica se ni pojavila. Ob 15.10 je dvorni vlak nadaljeval vožnjo proti Zagrebu, kamor je dospel ob 18.30. Tudi tu kraljica ni izstopila iz vagona, se ni pokazala in ni sprejela nikogar. Večerjo je prinesel v vagon točaj in ostal v vlaku do Ogulina, odkoder je vlak nadaljeval vožnjo proti Splitu.

Izročitev najvišjega odlikovanja Rdečega križa Franšku Sakserju

V »Ljubljanskem dvoru« se je sinoči vršila skromna, a prigrdnostna slavnost. Predsednik oblasnega odbora Rdečega križa dr. Vilko Krejči je izročil našemu odličnemu rojaku Franku Sakserju,

bankirju v Newyorku, ki se ravno mudi v Sloveniji, najvišje odlikovanje: veliki križec Rdečega križa v priznanje za sluge, ki si jih je g. Sakser pridobil s svojo požrtvovalnostjo na karitativnem polju. Poleg celokupnega odbora Rdečega križa je slavnosti prisostvoval tudi zastopnik magistrata dr. Zarnik, dočim se je veliki župan radi nujnih zadržkov dal opravičiti.

S čustvenim govorom je prisotne uvedel v prireditev g. Rems, nakar je gošpod dr. Krejči s pesniškim vzletom orisal zasluge g. Sakserja, ki je bil med najuglednejšimi delavci Jougoslave Relefa, ki je po končani svetovni vojni prvi priskočil bednim rojakom na pomoč. G. Sakserjeva zasluga je, ako je danes pretežno po njegovi požrtvovalnosti nabran fond pol milijona dinarjev za dom slepcev v Ljubljani. Istotako je bil g. Sakser lani med prvimi, ki se je pomnil poplavljenec v ožji domovini ter poslal Rdečemu križu nujno pomoč v znesku 4000 dolarjev (200.000 Din). V znak skromnega priznanja se mu Rdeči križ oddoljuje s svojim velikim križcem in ga naproša, da bi tudi v bodoče ostal plemenit prijatelj svojih rojakov. Ob navdušenem ploskanju vseh prisotnih je nato g. dr. Krejči pripel gošpodu Sakserju na prvi odlikovanje.

Vrstilo se je nato drugi nagovori in je predvsem magistratni ravnatelj doktor Zarnik kot upravitelj fonda za Dom slepcev izrazil g. Sakserju najpriskrajše zahvalo. V imenu kulturnih delavcev

je slavljenca nagovoril g. insp. Wester, v imenu naprednih novinarjev g. ravnatelj Rasto Pustoslavsek, a za Narodno tiskarno, kjer je g. Sakser po lastni izjavi pričel svoje delo, g. odvjetnik doktor Fetič. Za kuratorij Doma slepih se je pristrčno zahvalil in čestital gošpodu.

spod primarij dr. Mavricij Rus, nakar se je slavljenec do solz ginjen zahvalil za počastitev in zagotovil, da bo tudi v bodoče ohranil ljubezen do matere domovine ter skušal pomagati rojakom, kjerkoli in kadarkoli bodo potrebni bratske pomoči.

Ljutomer, najmlajše slovensko mesto

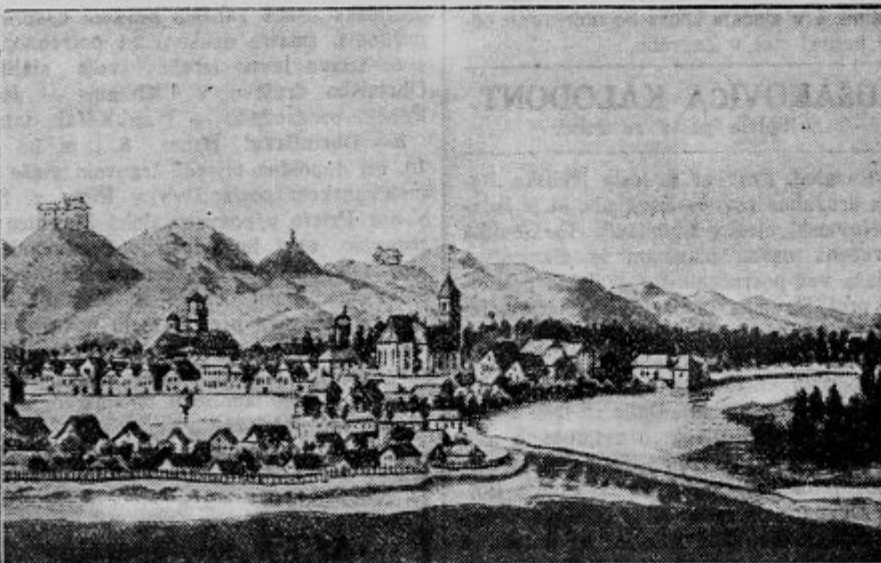
Dne 30. junija je Nj. Vel. kralj Aleksander na Bledu podpisal ukaz, s katerim je bil trg Ljutomer proglašen za mesto. S tem se je izpolnila želja mnogih Ljutomerčanov, da dobi njihov kraj svojo vnanost, svojemu razvoju in pomenu primeren naslov.

Ze v 13. stoletju omenjajo razni viri

Lokalno trgovinsko središče Murskega polja in Ljutomerskih goric se tako polagoma izpreminja v zbirališče izvoznega blaga, za kar usposablja mlado mesto tudi bližina meje. Z napeljavo falske elektrike pa je položen tudi temelj za razne industrijske panoge. — Mesto je zgrajeno po sklenjenem sistemu

Glavni trg v Ljutomeru.

Ljutomer v XVII. stoletju.

trg Ljutomer, ki je užival iste pravice in privilegije kakor mesto Radgona. Slovel je že takrat kot tržišče za poljske pridelke, posebno pšenico in za izvrstno vino. V 18. stoletju se je v njegovi okolici osobito razvila konjereja, ki je bila že od nekdaj na precejšnji stopnji. Nova doba mu je prinesla dolgotrajne narodnostne boje; med štaterskimi trgi, v katerih se je Slovencev borilo zoper oblast priseljenih Nemcev in njihovih domačih pomagačev, je bil Ljutomer tisti, v katerem so Slovenci držali vsaj 3. razred trdnj v rokah. V tem času se je razvilo tudi nekaj industrije; že prej udomačeno usnarstvo in mlinarstvo se je moderniziralo in razširilo; razvila se je tudi precej obsežna opekarna, dalje lesna industrija.

Politični preobrat je prinesel Ljutomeru poleg oblasti slov. elementa tudi žel. zvezo z Ormožem in Prekmurjem. S tem je Ljutomer postal vozlišče na še ne dograjeni progi, ki bi naj Podravje in v svo severno mejo od Osijeka navzgor vezala s sosedno Avstrijo. V zadnjih letih se je pokazalo, da bi se Ljutomer lahko razvil v važno točko za izvoz živine in mesa z Murskega polja. Prekmurja in Medžimurja. Sedanji obč. odbor si je med drugimi tudi nadel to nalogo, da postavi izvozno klavnico, ki naj bi služila gori označeni svrhi.

in zasluži tudi zaradi svoje lične vnanosti naslov mesta.

Seveda bo najmlajše slov. mesto priložnosti veselil dogodek v svoji zgodovini s posebno prireditvijo. Zato se danes omejujemo na gornje podatke ter Ljutomeru in njegovemu prebivalstvu prav toplo čestitamo.

Pred graditvijo proge Krapina-Rogatec

Proga bo dovršena 1. decembra 1928.

Kakor smo že poročali, se je nedavno izvršil komisijonalni obhod projektirane proge Krapina-Rogatec, ki bo nudila južnim krajem preko Zagreba direktno zvezo z Rogaško Slatino, ki pa je tudi iz gospodarskih in drugih ozirov velike važnosti. Ker je bila tudi že definitivno odobrena trasa proge, je prometno ministrstvo v smislu določb fin. zakona uvedlo vse potrebne korake, da se proga čim prej zgradi, zlasti še, ker so tudi že zasigurni potrebni krediti.

V torek, dne 5. t. m. se je vršila pri generalni direkciji državnih železnic, oddelek za gradbo prog, ofertalna licitacija za zgradbo te 16 km dolge proge. Gradbeni stroški so proračunani na 30.300.000 Din. Licitacije se je udeležilo sedem tvrdk, med temi tudi dve iz Slovenije, in sicer: Grad-

beno podjetje ing. Duklić in drug ter »Obnova« oba iz Ljubljane.

Delo je končno izlicitirala tvrdka »Progres« iz Sarajeva za skupno vsoto 24 milijonov 100.000 Din. Z delom se bo pričelo že 1. avgusta ter mora biti tekom 15 mesecev dovršeno.

Tako se končno bliža izpolnitvi davna želja tamonjših krajev, ki bodo z novo progo mnogo pridobili. Ne le, da bodo dobili na ta način direktno zvezo z ostalim svetom, oživila bo tudi trgovina in zlasti še tujski promet.

Kričča beda železničarjev

Na zadnji železničarski manifestaciji so govorniki navajali drastične zgled revščine, v katero so vrgli klerikalni poslanci z reduciranim proračunom bedne železničarje. Govorniki so predložili plačilne listke progovnih delavcev, ki imajo sedaj po redukciji komaj po 400 mesečne plače, nekateri še manj. Videli smo plačilni listek takega reveža s proge, ki je zaslužil celi mesec 396 Din. Po odbitku raznih odteglajev za živila, bolniško blagajno in cele vrste davkov pa so izplačali tej žrtvi brezvestne klerikalne politike komaj Din 15.30.

Take prazne listke pa bodo prinesli sedaj ob koncu meseca svojim rodbinam tudi neštet železničarji iz mariborske delavnice, ker so bili klerikalnim poslancem ljubši črnogorski princ, za katere so izglasovali 42 milijonov Din in nato reducirali proračun za železničarske mezde. Kot kričče primer brezsrčne redukcije v delavnici so navedli tudi bridko usodo starega pomožnega delavca, ki je uslužben v delavnici že polnih 46 let in je dobival pred redukcijo 5.50 Din od ure. Sedaj so mu to znižali na 4.75 Din na uro.

Celo vajencem, ki dobivajo itak komaj 1.75 Din od ure, so morali znižati na 1.25 Din na uro. To pa so po veliki večini dečki, ki so edina opora upokojenih in ponesrečenih železničarjev in njihovih vdov. Nepopolno je gorje, ki se je zasekalo med tisoče železničarjev s to klerikalno redukcijo. In nikogar ni med njimi, ki bi se dal se sedaj speljati na led radi kričanja lažljivih poročil v »Slovenec«, kako se sedaj peha jo klerikalni poslanci po beograjskih pisarnah za železničarje in zvonijo po toči, ker jih je groza pred bližnjimi volitvami.

Letoviščarji v gornji Gorenjski

Prav tako, kakor je oživela srednja Gorenjska, okolica Bleda, postaja od dne do dne bolj živahno v gornji Gorenjski, v okolici Mojstrane in Kranjske gore.

V Mojstrani, kjer sta dva zelo udobna hotela in tudi nekaj manjših prenočišč, ni posebnega mnogo stalnih letoviščarjev, takih, ki bi se naselili za dalj časa, pač pa je tukaj največ prehodnikov, ki gredo skozi Mojstrano na večje ture, na Triglav in njegove nebotične sosedje. Med potjo ali ob povratku ostanejo kaj radi v Mojstrani. Imeli pa bi tudi stalni izletniki lepe počitnice, kajti okolica nudi poleg večjih izletov tudi nebroj posebno lepih manjših, in sicer za take, ki nečajo ali težko hodijo po strminah. Krasna je pot v Vrta, v Kot ali Krmo. Na ravni cesti, kjer se lahko pešje z avtomobilom, uživa planinski svet, odjdan od rajskih lepot, napolnjen s planinskimi zraki. Kakor pravi planinski raj je žal tako malo znana Gornja Radovna. Naši sosedje, pa naj si bo na jugu ali severu, bi ta izredno mirni kraj gotovo že davno spremenili v sloveče planinsko letovišče. Izredno romantična je pot, ki vodi iz Mojstrane skozi Gornjo Radovno na Bled. V bližini Radovne, v Krni, kaj rad prebiva naš vladar v svojem lovskem gradiču, pod nebotično Rjavino. Edino, kar manjka Mojstrani in okolici, so udobna kopališča. Pa tudi temu se da deloma odopmoči.

Izredno živahno je življenje v sosedni Kranjski gori, kjer kar mrgoli najrazličnejših pisanih letoviščarskih toalet, večinoma iz Beograda in Zagreba. Kranjska gora spada med najbolj obiskana in najbolj napredujoča letovišča naše države. Krasna lega, poletni hlad, čisti planinski zrak itd. privabljajo vsako leto mnogo letoviščarjev, ki se stalno nastanijo v par hotelih, ki žal nudijo premalo prostora za vse prijavljene izletnike in letoviščarje. Mnogo letoviščarjev se naseli tudi po privatnih hišah in so prav zadovoljni, kajti čistoča, kakor tudi postrežba in prijaznost naših ljudi jim uga-ja. Kranjskogorci se kaj dobro zavedajo, kako zelo važen je tujski promet za naše drugače radi svoje lege precej siromašne kraje in so svojo vas že deloma opremili temu primerno. V Kranjski gori imajo za tuje kadne in pršne kopeli, v okouci, v Veliki Pišenci, pa so priredili lepe prostore za solne kopeli. Prihodnje leto rade obična velika kopališča. Zgradijo bodo obsežen postop, kjer se bo v solčnih dneh segrela velika količina vode in nudila prijetno, udobno kopališče. Prijatelji sporta imajo priliko, da igrajo tenis v svetem planinskem zraku. Sploh Kranjska gora napreduje od leta do leta in upajamo, da se kmalu povzpne v moderno alpsko letovišče. Ker se v Kranjski gori razvija zelo hitro tudi zimski sport in tja prihajajo skoraj vsako leto domači in tuji sportniki, bi bilo gotovo prav prikladno, ako bi se s privatno inicijativo ali skupnimi močmi zgradil večji hotel. Škoda bo, ako nas prehitijo tuji. V Kranjski gori je pač kakor vsa zadnja leta skoraj vse oddano: da stanovanja se le še dobe, posebno ker mnogi tuji odhajajo med sezono.

Precej stanovanj je na razpolago v kranjskogorski okolici in sicer za ljudi, ki se žele v počitnicah res odpočiti in otresti dnevnih skrbi. V čisti, skoraj najbolj romantični gorski vasi Slovenije, v Gozdu, pod nepopisno divnim Martuljakom, ki ga diči divje razorana, s severne strani skoraj nedostopna Špikova skupina, je več belih čednih hiš, ki so pripravljene dati počitka željnim meščanom ceno in ugodno letovišče. Odda se tudi precej čednih sobe

s kuhinjami, kjer si letoviščarske družine lahko ceno kuhajo in po svoje mirno gospodarijo. Nekaj privatnih sob je tudi v Podkorenu.

Županstvo v Kranjski gori in odsek za tujski in letoviščarski promet sta ukrenila izredno pametno, ko sta skrbela, da so otvorili v Kranjski gori prodajalne za južno sadije in sočivje, kjer si hoteli in tudi družine v okolici lahko preskrbe vse potrebno za kuho. Kdor se zanima za stanovanje v Kranjski gori ali Podkorenu, dobi pojasnila v tajništvu za letoviški promet ali pa pri županstvu v Kranjski gori.

Pod brzovlak radi bede in zapuščeniosti

Brežice, 7. julija

Včeraj popoldne je postajal ob železnici progi v Brežicah star, čedno oblečen možki, ki je vzbujal pozornost s svojim čudnim obnašanjem. V marsikom, ki je starčka srečal, je vzbudil sum, da se v njegovi notranjosti dogaja nekaj usodnega. Opoogumili pa so se samo otroci, ki so ga začeli spravevati, čemu hodil ob progi že toliko časa. Mož jim ni odgovarjal, marveč je otroke povpraševal, kdaj pride brzovlak.

Zvečer se je neznanec oglašil v kolo-dvorski restavraciji in naprosil natakario, da mu napiše razglednico, na kateri je poslal svoj, v Zagrebu poročni hčerki zadnje pozdrave. Natakario, ki mu je razglednico pisala, ga je pač gledala nekam čudno, vendar mu je storila željeno uslugo. Danes zjutraj na vse zgodaj se je neznanec zopet pojavil ob progi par sto metrov od kolodvora. Bilo je okrog 5.58, ko prihaja beograjski brzovlak. Čim je lokomotiva pridrvela blizu, se je tuje naglo okrenil in se vrgel na progo. Vlak je hitel naprej na kolodvor z okrvavljenimi kolesi. Tuje pa je obležal ob progi z odrezano glavo in desno nogo. Kakor se je ugotovilo iz najdenih dokumentov, je nesrečnik 75letni železostugar Jernej Žargi, ki je stanoval v Ljubljani na Poljanski cesti 15. Bil je nad 50 let uslužben kot železostugar v Strojnih tovarnah in livarnah v Ljubljani, zapušča troje odraslih otrok.

Imate mesečno sobo ...?

Nov tašnski trik dveh postopačev.

Ljubljana, 7. julija

Po Ljubljani se klatita dva drzna prička, ki skušata priti na prav originalen način do tatinskega plena. Oglašata se v hišah ter povprašujeta po mesečnih sobah. Ker je sedaj v času počitnic skoro v vsaki hiši na razpolago kaka soba, jima je delo zelo olajšano, saj jima ni treba zbirati naslovov. Ko najdeta gospodinj, ki sobo oddaja, si razdelita vlogi. Medtem, ko prijazna gospodinja razkazuje sobo, ki bi jo tuja najela, ostane navadno eden zadaj in v naglici vtakne v žep. kar mu je pri roki in največ vredno.

Na tak način sta oškodovala že vee strank v raznih predmestjih, pa tudi v sredini mesta. Predsednjim sta se zgledala tudi v hiši št. 17 v Hrenovi ulici ter potrkala pri starejši zasebnici Frančiški Lapajnetovi. Doma se je takrat nahajal samo dijak K. Tega sta vprašala, če ima njegova gospodinja na razpolago mesečno sobo. Na njegovo prirediteljno odgovor, sta ga prosila, naj jima sobo pokaže. Čemer je K. ustregel. Medtem pa se je tudi že vrnila domov Lapajnetova. Eden tujevc je na njeno povabilo še enkrat odšel za njo v sobo, drugi pa je počakal v kuhinji. Po ogledu sobe sta se tuja poslovlja, rekoč, da jima soba ugaia in da se vrneeta naslednjega dne. Pri Lapajnetovi sta radi verjetnosti, da se res spet zgledata, pustila tudi zavoj perila, o katerem pa Lapajnetova seveda ni vedela, da je tako strašno umazano, kakor se ji je pozneje razodelo. . . . Tuja sta se torej prijazno poslovlja in izgubila na ulico, kjer se je bilo že zmrčilo.

Kmalu po njunem odhodu je Lapajnetova vsa razočarana opazila, da je v kuhinji kredenca odprta in da ji je od tam zmanjkalo 480 Din gotovine.

Iz tega dne, malo pred obiskom pri Lapajnetovi sta se neznanca oglašila tudi pri Rozi Škrkovi v Staretovi ulici ter tudi tam »najemala« mesečno sobo. Vendar pa Škrkovi nista ničesar izmaknili, ker jima ni nudila prilike.

Oba tata sta očitno zelo nevarni stanovanjski podgani. Sta mlada, prvi stas okrog 24, drugi okrog 30 let, oba sta čedno oblečena. Polcija ju zasleduje že nekaj dni in jima bo gotovo kmalu stopila na prste.

Luče v Savinski dolini.

P. t. turistom se najtopleje priporoča:

Gostilna pri Slovincu (Plahuta)

Priznana dobra kuhinja, dnevno sveže pivo v sodčkih, dobra vina in brezalkoholne pijače. Cene zmerno. Informacije brezplačno. Avgotaraža.

Napiši na ploščab

prevlečeni z radio-tinkuro, morejo se čitati tudi ponoči. — En primer.

Kulturni pregled

Predavanje o razstavi grškega in rimskega kiparstva priredi Narodna galerija v nedeljo, dne 10. t. m. ob 11. dopoldne v Jankopčevem paviljonu. Predava g. prof. Anton Sovre. Kdor se želi natančneje poučiti o življenju in umetnosti antičnih narodov, naj ne zamudi tega strokovnega predavanja.

Zagrebska drama v prihodnji sezoni. Novi ravnatelj zagrebske drame gosp. Milan Begović je sporazumno z ostalimi gledališkimi činitelji že sedaj sestavil dramski repertoar za prihodnjo sezono. Poročevalci zagrebskih listov so dobili o tem izprane informacije. Za sedaj posnamemo samo to, da bo zagrebska drama uprizorila v proslavo bližajoče 50letnice slovenskega pesnika Otona Župančiča tragedijo »Veronika Deseniška«. Sezono se bo otvorila 1. septembra s Koserjevo dramo »Pomirenje«. Izmed domačih novitet pridejo v tej sezoni na vrsto: Gjuro Dimovič »Sveti Ignacij«, Josipa Kulundžića »Gabrijelovo lice« in Miroslava Krleža »Kraljevo«. Sprejeta je v repertoar enodejanka doslej še neznanega Radoslava Dumitriča »Crna komora«, uprizori se nadalje Milana Marjanoviča »Bezposlen svijet«, komedija, ki jo je spisal avtor na podlagi svojih doživetij v Ameriki. Mirko Dečak je izročil enodejanko »Konfidski husarji«. Dalje se bo uprizorila Stankovičeva »Koštanec«, proslavili pa se

bodo tudi jubileji Ive Vojnoviča, Josipa Freudenreicha, J. Jurkoviča in 300letnica Gunduličeve »Dubravke«. — Izmed klasičnih del so na repertoarju med drugim Shakespearejeva »Macbeth« in »Romeo in Julija«, Johnsonov »Volpone«, Schillerjeva »Maria Stuart«, Büchnerjeva »Dantonova smrt«, Molière-ov »Tartuffe« in Goldone. Dalje so v Begovićevem repertoarnem načrtu Bolgar Kostov, Čeh Langer, Rusi Jevrejnov in Juškevič od mlajših, Turgenjev od starejših. Francosko dramo bodo zastopala imena Jules Romain, Romain Roland, Lenormand, Marcel Achard in Porto Riche, nemško Fr. Werfel in Hoffmannsthalov »Jedermann«, ki bi se uprizoril pod milim nebom na Markovem trgu. Iz italijanskega repertoarja so sprejeti Chiarelli, Pirandello, Martini, Bontempelli in Rosso di San Secondo, iz angleškega pa B. Shaw, Galsworthy, Jerome K. Jerome, Eugen O'Neill, Weiller in Bolton. 100letnica H. Ibsena se bo proslavila z »John Gabrielom Borkmanom«, Madžare pa bo predstavljal Molnarjev »Pust«.

Domjaničeve pesmi »V suncu i sencu« v drugi izdaji. Zbirka ljubkih kajkavskih pesmi D. M. Domjaniča »V suncu i sencu«, o kateri je priobčilo »Jutro«, v binkoštni številki obširnejše poročilo, je bila v teku par tednov razprodana. Pripravlja se druga izdaja.

Umetniški koncert na Dobrni. V soboto, dne 9. t. m. ob 8. zvečer se bo vršil v Zdraviliški dvorani na Dobrni umetniški koncert. Pela bo znana koncertna pevka ga. Fanči Čadeževa, ki je nastopala doslej z velikim uspehom na raznih prireditvah. Spremlja jo gđ. Marica Vogelnikova. Na programu so razne operne arije ter slovenske in hrvaške pesmi.

Dr. Bojan Penev. V Sofiji je umrl bolgarski slavist dr. Bojan Penev, dekan oddelne filozofske fakultete. Bil je sotrudenik raznih revij, spisal večje študije o bolgarskih pesnikih P. Ivanovu in Pečji Slavejkovu, v zadnjem času pa je pripravljaval obsežno zgodovino bolgarskega slovstva. Slovel je tudi kot izbirben poznavalec poljske književnosti. Umrl je 35 let star.

Gostovanje beograjske opere v Novem Sadu. Beograjska opera bo v dneh 8.—15. julija gostovala v Novem Sadu. Na sporedu so med drugim opere »Mignon«, »Ples v maskah«, »La Bohème«, »Carmen« in »Čidovka«.

S knjižne police. V založbi »Orbis«, v Pragi je izšla lepo opremljena knjiga »Prag und sein Aulstige«. Vsebuje vrsto člankov o razvoju in o kulturnih napravah Praga. Uvod je napisal praški župan. Knjiga stane 25 Kč. — V Splitu je izšla pesniška zbirka v španskem jeziku »Nada«. Avtor je A. B. Rosas n. i. Njegove pesmi imajo moderne oblike in pričajo o močni pesniški kulturi. Rosas pripravlja še zbirko »Combras«. Španski pesnik v jugoslovenski sredini je pač nenavaden pojav.

Domače vesti

* **Div. general Kalafatović** — grand officer francoske častne legije. Francoski poslanik na našem dvoru g. Emil Dard, ki se je v sredo mudil v Ljubljani, je komandantu Dravske divizije, našemu generalu g. Danilu Kalafatoviću izročil visoko francosko odlikovanje red častne legije II. stopnje, s katerim je prezident francoske republike odlikoval g. generala za odlično sodelovanje na razorožitveni konferenci v Ženevi. Pri ljubljenskem generalu g. Kalafatoviću, ki ga vsa slovenska javnost ceni kot enega prvih strategov in junakov jugoslovenske vojske, izražamo z velikemu odlikovanju najprijetnejše čestitke!

* **Odlikovanje dr. Smoljaka.** Nemška vlada je bivšega našega poslanika v Berlinu dr. Josipa Smoljaka odlikovala na ta način, da mu je podelila umetniško vazo iz porcelana, na kateri so označena leta, ki jih je dr. Smoljaka preživel v Berlinu kot poslanik naše države. Ker so v Nemčiji odlikovanja odpravljena, je ta dar nemške vlade izraz njene hvalečnosti in spoštovanja.

* **Kraljevič Peter v Dubrovniku.** V sredo popoldne se je v grškem pristanišču pri Dubrovniku zadržal križarica »Dalmacija«, s katero je prispel prestolonaslednik Peter. Pred vilo »Solitudo«, ki je pripravljena za bivanje prestolonaslednika, so se zbrali zastopniki civilnih in vojaških oblasti. V spremstvu prestolonaslednika sta se z motornim čolnom odpeljala pred vilo admiral Prica in mjs Bell. Kraljevič Peter ostane dva meseca v Dubrovniku.

* **Z ljubljanske univerze.** Na tehnični fakulteti ljubljanske univerze je napravil izpit za gradbenega inženjerja g. Karel Barboš iz Novega mesta.

* **Pisarniški izpit so položili pred izpitno komisijo** višjega deželnega sodišča v Ljubljani dne 6. t. m. g. Franjo Langer, pis. prakt. upravnega sodišča v Celju, Jože Otonar od okrožnega sodišča v Celju in Franc Ferjančič od okrož. sodišča v Mariboru in sicer vsi trije z prav dobrim uspehom.

* **Učiteljski kongres v Skopju.** V Skopju se vrši luter pod predsedstvom Vlade Mitrovića seja občnega izvršnega odbora centralne uprave učiteljskega združenja, na kateri se definitivno določa program letošnjega učiteljskega kongresa, ki se vrši v Skopju. Plenarna seja centralne uprave se vrši neposredno pred kongresom.

* **Oblastno središče trezne mladine** kot kongresni odbor II. jugoslovenskega abstinenčnega kongresa se zahvaljuje vsem javnim funkcionarjem, zastopnikom društev in vsem prijateljem občine, da so s svojo prisotnostjo pripomogli do večjega sijaja kongresa. Oblastno središče trezne mladine so vsem tem priložila za nadaljno naklonjenost pri težkem delu.

* **Gasilski kongres** se vrši 16. in 17. julija 1927 v Ljubljani (Mestni dom). Dovoljena je polovična vožnja za vse vlake razen SOE v dnevi 15. do 19. julija 1927. proti društveni izkaznici, potrjeni na kongresu in železniški karti z mokrim žigom odhodne postaje.

* **Otvoritev nove pošte Krška vas.** Kakor nam javljajo, je bila dne 1. julija otvorjena nova pogodbeno pošta Krška vas, ki ima vsak dan zvezo s pošto Brežice, vsak teden pa po šestkrat dostavlja v vasi Gornje in Dol. Skopice, Malence in Mrzlava vas.

* **Naši oficirji v Franciji.** Ministrstvo vojske in mornarice bo v najkrajšem času deligrado deset oficirjev v Francijo in sicer osem oficirjev v Fontainebleau, kjer bodo obiskovali višjo artiljerijsko šolo, dva pa v Versailles, kjer bosta proučevala dušilne pine.

* **Sprejem golencev v zrakoplovno podčastniško šolo.** V zrakoplovno podčastniško šolo v Petrovaradinu se sprejme letos za golence do 100 mladenčev. Kandidatje ne smejo biti stari nad 21 let ter morajo dokazati, da so dovršili vsaj osnovno šolo. Kandidatji iz civilnega prebivalstva se morajo s svojoerčno spisano prošnjo osebno ali s priporočnim pismom do 1. septembra priložiti komandantu zrakoplovnih strokovnih šol v Petrovaradinu. Sprejemni izpit se opravlja iz čitanja in pisanja. Tečaj traja dve leti. Po končani šoli se porazdelje golenci kot podnadredniki v zrakoplovne enote ter imajo kot naredniki pravico opravljati poznejše službo za častniški čin. Pri pomnju se, da so podčastniki z novim zakonom odlično preskrbljeni.

* **Vsa policijska mesta popolnoma.** Iz ministrstva za notranje zadeve poročajo, da so vsa mesta v policijski stroki, tako v ministrstvu kakor tudi v pokrajinskih zasedanih in so eventualne prošnje za imenovanje brez uspeha.

* **Razpisana službena mesta.** Pri okrožnem sodišču v Celju se odda mesto višjega pisarniškega predstojnika. Ker se oddajo tudi mesta, ki se izpraznijo tekom razpisa ali po prenehanju, naj navedejo prošilci izrečno vsa mesta, za katera prosijo, ako bi se izpraznila. Pri moški kaznilnici v Mariboru pa se odda služba za višjega paznika-zvaničnika in eventualna služba paznika-dnevničarja. Pazniška služba se odda lahko tudi upokojencu.

* **V nedeljo na Bohinjsko jezero!** SPD nam piše: Kljub izrednim lepotam Bohinjskega jezera in s strani Ljubljancev pravega obiska Vse sili samo na Bled, ki po lepoti gotovo zaostaja za Bohinjskim jezerom. Zda sta hoteli Sv. Janez, kakor tudi Zlatorog močno zasedena od gostov iz Nemčije, ki znajo očividno bolj ceniti to prirodno krasoto kakor domačini. Nemci so tako navdušeni za Bohinjsko jezero, da delajo v Nemčiji veliko propagando in poseča Bohinj vedno več Nemcev. V nedeljo zvečer se bo vršila otvoritev sezije v hotelu Sv. Janez ob Bohinjskem jezeru s koncertom in se bo zaključila z vožnjo in razsvetljavo po Bohinjskem jezeru. Pri-

ritev bo krasna. Polovično vožnjo uživa vsak, ki se popelje v Bohinj z enim izmed izletniških vlakov v soboto ali nedeljo.

* **Ljubiteljem planin!** V nedeljo se bo vršilo polaganje temeljnega kamna za novi planinski dom na Kofcah pod Košto. Prosim vse planince in športnike, da se tega slavlja v obilnem številu udeležijo, posebno ker nudijo kočice obiskovalcem krasen razgled na vse naše gorenske velikane, lepo floro in pa solidno postrežbo v koči g. Primožica, kjer kraljuje majer France. Temeljni kamen se položi ob 10. z nagovorom in blagoslovljenjem. Popoldne se bo vršila mala zabava, pri kateri se bodo med drugim kuhale tržiške bržole in pa pekel janjc na ražnju.

* **Izlet na Šar-planino in Korah.** SPD javlja, da priredi Srbsko planinsko društvo v Beogradu začetkom avgusta 10 dnevni izlet na Šar-planino in Korah. To je najbolj interesantna pa tudi najtežja partija na področju Srp. plan. dr. in priporočljiva le izvežbanim turistom. Odbor iz Beograda 30. julija. Vabimo turiste, ki se za to partijo zanimajo, da se radi podrobnosti obrnejo sami na Sekretariat Srbskega planinskega društva, Beograd, Dobročina, br. 3.

* **Protj navijanju cen v Primorju.** Minister za trgovino, obrt in industrijo je vsem organizacijam za pospeševanje turizma, vsem policijskim in občinskim uradom poslal razpis, v katerem navaja, da je v zadnjih dneh prejel pritožbe zaradi navijanja cen. Minister poziva vse faktorje, ki so dolžni posvečati temu svojo pozornost, naj vsakega posameznika, bilo hotelirja, gostilničarja, nosača ali šoferja strogo kaznujejo. Minister apelira tudi na časopisje, na šole ter vse institucije in privatnike, naj počne ljudstvo, kolike važnosti je obisk tujcev v našem Primorju in v naših kopališčih in letoviščih naj svare pred navijanjem cen in naj vsak posamezni primer navijanja cen naznanijo oblastem.

Moderno okusno in poceni se lahko oblečejo gospodje in dame le pri

P. Magdič
Ljubljana
nasproti glavne pošte.

Oglejte si cene in blago v razložbah.

* **Olajšave državnim uradnikom v primorskih kopališčih.** Minister trgovine je podvel inicijativo, naj bi vsi hoteli in poklicni faktorji skrbeli za to, da bi bila jesenska in pomladanska sezona v Primorju živahnejša. To bi se lahko doseglo na ta način, da bi se državnim uradnikom dajale vse možne olajšave ter penzijo za znižano ceno. Razna zdravilišča so že obljubila, da bodo te težnje po možnosti pospeševali.

* **Hazardna igralnica v Crikvenici** je ponovno otvorena. Nahaia se v hotelu »Therapia«. Delovati je pričela 25. junija in odlej je ruleta baje že mnogim kopališkim gostom ugrabila lepe vsote. Naiznimivljše pa je, da je med lastniki hazardne igralnice baje tudi par prononsiranih reških fašistov...

* **Vsem trgovcem in trgovskim nastavlencem v ljubljanski oblasti.** Vse stanovske organizacije imajo že svojo »Samopomoč«, ki izplačuje v slučaju smrti ostalim izdatne podpore, le trgovski stan je brez te prekorsne institucije. Na inicijativo ljubljanskega gremija trgovcev se je ustanovilo sedaj trgovsko dobrodelno društvo »Pomoč«, ki bo pričelo svoje delovanje takoj, ko se zglati zadostno število članov. Čim več članov se bo prijavilo, tem izdatnejše bodo podpore. Opozorjamo na to prepotrebno društvo zlasti trgovske uslužbenice. Prijave se sprejemajo do 30. t. m. pri Gremiju trgovcev v Ljubljani in pri vseh ostalih gremijih ljubljanske oblasti. Vse podrobne informacije daje Gremij trgovcev v Ljubljani, kjer se dobe tudi potrebne tiskovine.

* **Zagonetna aretacija v Zagrebu.** Po Zagrebu se je včeraj širila vest, da je bil takoj po prihodu z Dunaja aretiran dr. Laub Kusovac, ki je nekaj let bival v inozemstvu in vzdrževal kontakt s prominentnimi komunisti v Evropi. Zagrebška policija o tej aretaciji ne da nikakih informacij.

* **Senzacionalna oporistev.** Kakor smo poročali, je svoj čas bil v Zagrebu obsojen bivši direktor karlovačke Mestne hranilnice Martin Carić radi malverzacij na osem let težke ječe. Na priziv je zagrebški Stal sedmorice odredil revizijo procesa in je včeraj popoldne bila proglašena ponovna sodba, ki je med pravniki kakor tudi med številnim občinstvom povzročila razumljivo senzacijo. Martin Carić je namreč popolnoma oproščen, a oškodovane stranke so glede svojih zahtevkov upotene na civilno sodišče.

* **Morski psi na Jadranu.** Pristaniška kapetanija na Sušaku je tamkajšnje mestno poglavarstvo obvestila, da se je v bližini pojavil velik morski pes. Kopanje izven kopališke mreže je prepovedano. Tudi pred Splitom so nedavno opazili velikega morskoga psa.

* **Senzacionalna tatvina na »Karagorgiju«.** Starešina poljskega Sokolstva grof Zamojski je predvčerajšnjim v družbi svoje sinah z luksuznim parobrodom »Karagorgije« iz Dubrovnika prispel na Sušak, kjer mu je bil prirejen slavnosten sprejem. Na potovanju je bil grof Zamojski okraden. Doslej neznan tat mu je odnesel iz kabine dva dragocena prstana, zlato zapestnico z briljanti in več druge zlatnine v vrednosti 300.000 Din ter večje svoto v gotovini. Policija je parobrod blokirala ter vse potnike preiskala. Ko se je preiskava še vršila, je neki nosač v bližini

ladje našel en prstan in zlato zapestnico, v nekem kotu na ladji pa so našli skrit fotografski aparat grofa Zamojskega. Predmeti so bili vrnjeni grofu Zamojskemu, ki ima škode še 180.000 Din. Policija nadaljuje s preiskavo. Upati je, da drznemu tatu pridejo na sled.

* **Strela udarila.** Med nevihto, ki je včeraj popoldne razsajala na Stalerskem je udarila strela v neko kmečko hišo ob državni cesti v Štepančih pri Konjicah. Ravno v istem času je privozil mimo mariborski avtobus iz Celja. Potniki so videli hišo v plamenih. Pod bližnjim drevesom pa je ležala nezvestna neka ženska. Hiša je kljub naljubnemu nativu naglo pogorela do tal.

* **Poginjal se je za ribo in utonil.** V lbru pri Kraljevem se je te dni kopel delavec Sima Opačić. V plitvini je opazil večjo ribo in se takoj poznal za njo. V naglici je ugažil v globino. Ker ni znal plavati, je tonil. Njegovega trupla dosedaj še niso našli.

* **Pričevja razbojniške družine** zopet v Zagrebu. Predvčerajšnjim je močna eskorta zopet prignala v Zagreb Pričevje družbo »gorskih pičev«, ki jo je zadnje čase vodila v Gorskem kotaru in na Primorju ter raziskovala posamezne zločine, ki jih je ta široka razpredena družba tam izvršila. Pričevja družina se je tekom zadnjega tedna precej pomnožila. Oblasti so izsledile in vlovile nekaj novih članov, ki so bili udeleženi pri nekaterih zločinih. V Zagrebu se bodo sedaj nadaljevala zasliševanja in konfrontacije, a dotlej se bo tudi rešilo vprašanje, pred katerim sodiščem se bo vršila glavna razprava. O tem se bosta morali najprej sporazumeti sodišči v Osijeku in Ogulinu, a v slučaju spora bo meritorno odločil banski stol v Zagrebu.

KUŠAKOVIĆA KALODONT

najboljša pasta za zobe.

* **Razgled.** Pravkar je izšla junjska številka družabne revije »Razgled«, ki jo izdaja »Novinski biro v Ljubljani«. Ta številka posvečena našim planinam in planinstvu. Prinaša več posređenih fotografskih posnetkov prof. Ravnika in drugih amatjerjev. Izmed literarnih prispevkov omenjamo »Hojo po zemlji« Juša Kozaka, članek dr. Laha o Zlatorogu in VI. Kapusa prirodopisno kramljanje o »Kralju planin«. Dalje so izšli v tem zvezku ilustrirani članki o aviatiki, o planinskem sportu itd. Izmed ilustracij zasluži pozornost fotografije plastik kiparja Lojzeta Dolinarja in razen slike iz slovenskega družabnega življenja, Razgled se narača v Ljubljani, Selenburgova ulica 7-II.

* **Direkcija šum v Ljubljani** razpisuje pri šumski upravi v Bohinjski Bistrici prodajo okoli 2000 prmi³ bukovih drv na skladišču »Srnlake« pri vasi Ravne in okoli 550 prmi³ smrekovega lubja franko vagon železniška postaja Bohinjska Bistrica. Ponudbe pisane na tiskovinah, ki se dobe pri Direkciji šum v Ljubljani ali pa pri šumski upravi v Bohinjski Bistrici, je vložiti do 17. avgusta 1927 do 11. dopoldne pri Direkciji šum v Ljubljani (Križanke). Ponudbe morajo biti kolkovane s kolkom po 100 Din ter opremljene z 10% varščino (pri inozemnih cili z 20% varščino). Predmetna pojasnila daje Direkcija šum v Ljubljani in šumska uprava v Bohinjski Bistrici.

* **Čudne zdravilne uspehe** dosežete pri revmatizmu, krčih, nevralgijah (ischias), pri živčnih in ženskih boleznih, pri zapenju žil, motenju preosnove, ostarlosti, kron. kožnih boleznih, svoje telo okrepčate in pomladite, ako napravite kuro v starodavnem radioemanacijskem termalnem kopališču Toplice pri Novem mestu (Dolenjske Toplice) 36—38° C. Postaja Straža-Toplice (3 km). Sezona od 1. maja do 30. sept. Ves modern komfort. Prospekte na zahtevo Pošta, telegraf in telefon. 142

* **Olje za solnčenje Nigerol** vas obvaruje solnčnih peg, solnčarice in vam naredi polt enakomerno zagorelo. Steklenica Din 8.—Nudi Drogerija Sanitas, Ljubljana, Prešernova ulica 5. 1030

ALI VESTE, KJE DOBITE BUČNO OLJE?

Po solidni ceni in najfinjši kakovosti pri

FRANC PAVLIN — GRADIŠČE ŠT. 3.

* **Pri naduhi in boleznih srca,** pri bolečinah v pljučih in prsih, skrofulozi in rahitisu, povečanju ščitnih žlez in tvoritvi golše je odvod v črevo z rabo prirodnega grenčice »Kranz-Josef« bistveno domače zdravilo. Ključni svetovnega slovesa so videli, da so se pri jetičnih prvi čas se pojavljajoča zagaženja umaknila z rabo vode »Kranz-Josef«, ne da bi se pojavila neprimetna driska. Dobi se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Danes
ob: pol 5., pol 8. in
četrt na 10.

Ben Hur
ELITNI KINO MATICA

* **Vse elektromontarje obveščamo,** da se vrši v restavraciji pri Lavu sestanek radi društvenih zadev. Prosim, da se v čim večjem številu udeležite. — Elektromonterji. 1045

Iz Ljubljane

u— **Podružnica drž. hipotekarne banke v Ljubljani.** Za upravnika podružnice Državne hipotekarne banke v Ljubljani je imenovan Peter Modic, profesor trgovske akademije v Ljubljani.

u— **Popolnoma prost vstop na zabavni oddelek ljubljanskega velesejma** od 8. zvečer naprej. Uprava ljubljanskega velesejma je sklenila, da se od 8. ure zvečer naprej ne bo pobirala vstopnina na zabavni prostor ljubljanskega velesejma. V toliko popravljamo vest, ki smo jo priobčili včeraj in po kateri bi bil vstop na zabavni prostor šele od 11. naprej.

u— **Opozoritev onim, ki oddajajo sobe sejmariem.** Policijsko ravnanje v Ljubljani opozarja stranke, naj za časa velesejma ne oddajo sob, oziroma prenočišč, nikomur, ki se ne more izkazati z nakaznico stanovanjskega odseka velesejma. V zadnjem času se je dogodilo več primerov, da so lahkoverne gospodinjice nasledile lopovom, ki so pri ogledovanju sob izvršili tatvine.

u— **Likvidacijske posle II. jugoslovenskega abstinenčnega kongresa** vrši abstinenčna pisarna Stan jn Dom; vsi računi naj se čimprej pošljejo tej pisarni.

u— **Oblastno središče trezne mladine** kot kongresni odbor v Ljubljani se javno zahvaljuje mestnemu magistratu ljubljanskega za izredno podporo Din 1000.—, ki jo je podaril za kongres II. Jug. abst. kongresa.

u— **Stališče ljubljanskega obrtniškega namram stanovanjskemu zakonu.** Kakor zmanj se bo ukinil s 1. novembrom t. l. stanovanjski zakon, ki je vsa leta po vojni v dokajšnji meri oviral razvoj obrti in povzročal v obrtniških vrstah občutno pomanjkanje dela. Glede na to, da je stanovanjski zakon za obrtniško skrajno škodljiv, se je Obrtniško društvo v Ljubljani na svoji odobrovi seji z dne 21. junija t. l. soglasno izreklo za takojšnjo ukinitev stanovanjskega zakona. Ker se je v javnosti od vplivne obrtniške osebe zaneslo povsem nasprotno mišljenje, smatra društvo za potrebno, da s to izjavo javno izreče svoje stališče. Obrtniško društvo v Ljubljani. — Josip Rebek, predsednik. — Ivan Košak, tajnik.

u— **Obrtništvu!** Danes, 8. t. m. bo ob 10. uri popoldne prireditelj trgovski atase pri mehiškem poslanstvu v Rimu g. Salvador Prieto v posvetovalnici Zbornice za trgovino, obrt in industrijo predavanje o možnosti poglobitve gospodarskih odnosov med našo državo in Mehiko. Predavatelj bo med predavanjem pokazal tudi večjo zbirko vzorcev sirovin itd. ki bi se mogle uvoziti v našo državo. Zveza obrtnih združenj v Ljubljani vabi obrtništvu, da se predavanja udeležijo.

Novi modeli

AGFA-foto-aparati
so razstavljeni v paviljonu

E 94 — 96.
lenko Pogačnik, Ljubljana, Tavčarjeva 4.

u— **Gozdovniki!** Danes, v petek 8. t. m. sestanek vseh onih, ki se udeležijo taborene. Sestanek se vrši ob 6. uri zvečer v Narodnem domu. — Prijejo naj tudi oni, ki še niso člani, pa bi radi taborili. Vsi naj prinesejo s seboj spisek orodja, katerega lahko vzamejo s seboj, n. p. sekire, krampe, lopate itd. Kdor ima lasten šotor, ga mora vzeti s seboj. Tabornina je letos znižana in znaša za mladoletne do desetega leta 7.50 Din, za ostale 10 Din dnevno za celodnevno prehrano. Prijave za taborenje sprejema samo še do ponedeljka 11. t. m. br. Vladimir Kravos, Narodni dom, priidite, desno. Odhod vseh taborečih je v torek 12. t. m. ob 6.55 z glavnega kolodvora.

u— **Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«.** Danes zvečer vaja mešanega zbora. Smo pred nastopom, zato vse in vsi! — Tajnik.

u— **Policijske vesti.** Mladi tatiji so zadnji čas pridno na delu in krajevo vsevprek. Včeraj so bile prijavljene zopet 4 tatvine. Hudi so tudi razni nočni razkrajači in izgrezniki, ki jim ni žal za globo, ki jo morajo za kazni odšteti na policiji. Dalje so bili prijavljeni policiji še sledeči slučaj: 1 prestopke nedostojnega vedenja napram varnostnim organom, 1 prestopke tatvine kolosa, 2 prestopka prekrščenja policijske ure, 1 prestopke pijanosti in nadlegovanja straže, 1 najdba 2 glasbenih instrumentov in 12 prestopkov cestnega policijskega reda. Aretaciji je bilo izvršenih 6 in sicer: 1 radi prepovedanega povratka, 1 radi tatvine, 2 radi vlačugarstva in 2 radi beračenja.

u— **Nezgodna kolosarja.** Ko se je predvčerajšnjim okrog 11.30 peljal krolaški moster Alojz Lombard iz Šiške s kolesom po levem hodniku proti domu, je nenadoma privozil mimo njega neki avto tako neprevidno, da je Lombardu ob kostanju stri kolo. Kolesar sam je k sreči še pravočasno odskočil in se le neznatno poškodoval. Lombard trpi na kolesu znatno škodo, ki pa mu jo bo moral neprevidni avtomobilist seveda poravnati.

u— **Drobne tatvine.** France P. je v sredo pustil delo v nemar in povabil svojega prijatelja, da sta šla popivat. Proti večeru sta se oba vsa oamajena zleknila v senco na nekem travniku za Bežigradom in sladko zaspala. Zbudila sta se šele okrog 23. ponoči, kakor je France brž segel v žep po denarju. Ves žalosten pa je ugotovil, da denarja okrog 70 Din ni, ker mu ga je med spanjem nekdo ukradel. — Čuvaj na orlovskem stadjonu Alojz Vidraiz je prijavil, da so neznani storilci odnesli v noči na 4. t. m. s telovadnega prostora več lopat in krampov. — Iz stanovanja Friderike Petri-

čeve v Studentovski ulici 9, je neznan izumovnik ukradel v popoldne svilenko žensko obleko vredno 1000 Din.

u— **Askerčeva klet,** nasproti Tehnične srednje šole se pripravlja vsem prijateljem dobre kapijice. Prostori odobno urejeni in prijetno hladni. Miza jedila prve vrste na razpolago. Ne bo Vam žal, ako se o tem sami prepričate. 929

u— **Malinovec,** pristni dobite v drogeriji Kanc, Židovska ulica. 1039

u— **Stenico!** najboljšo sredstvo proti stenicam v zalogi Drogerije A. Kanc, Židovska ulica. 1006

Iz Maribora

a— **Osebnost vest.** Primarij kirurškega oddelka splošne bolnice v Mariboru dr. Mirko Černi je uvrščen v 5. skupino I. kategorije 4. stopnje. Čestitamo!

a— **Zasluge za obmejne knjižnice.** Nedavno smo poročali, da je ustanovila Zveza kulturnih društev v mariborski oblasti že deseto ljudsko knjižnico. To poročilo je treba spominati v toliko, da ie to omogočilo in storila prav za prav naša potrfovalna Tiskovna zadruga iz Ljubljane, ki je ob svojem ljubilu sklenila darovati Zvezam kulturnih društev v Ljubljani in Mariboru vsaki potrebno število knjig za 10 javnih ljudskih knjižnic. Njej gre torej glavna zasluga za to lepo narodno prosvetno delo in je dolžnost javnosti, da ji posveča tudi ona svojo pozornost, ne pa da podpira podobne klerikalne zavode. Poleg Tiskovne zadruge je podprla Zvezo kulturnih društev tudi mestna občina, ki je votala v letnem proračunu Din 10.000 subvencije, za kar se je zlasti trudil podžupan dr. Ljoid. In tako je bilo ZKD omogočeno ustanoviti toliko knjižnic tekom kratkega časa.

a— **Ze lamsko leto smo opozarjali** napredno javnost, naj na pošilja svojih otrok v samostanske šole. Moramo priznati, da se je večina napredne javnosti temu pozivu odzvala in zaupala vzgojo svoje dece našim priznanim vrhim državnim šolam. Redke izjeme pa so še vendar ostale, ostale pa so tudi pogubne posledice te kulturne površnosti in nedoslednosti. Videli smo, da so pri letošnji orlovski prireditvi nastopale med orlovskim naraščalom tudi hečke naprednjakov, vsaj takih, ki nočejo biti pred svetom klerikalci. Za napredne starše je to kulturna sramota, da mu že v zrodnji mladosti v samostanu zastupljajo deco z duhom klerikalizma. Sedaj, ko se lahko starši na lastne oči prepričajo ob raznih šolskih prireditvah, javnih nastopih in razstavah, kako izvrstno vzgaja naše učitelstvo mladino v državnih šolah, ni prav nobenega poviada, da bi napredni starši še vedno pošiljali svojo deco, najdražji zaklad in bodočnost jugoslovenskega naroda, za zidovje samostanov. To se nam je zdelo potrebno pravočasno omentiti po zaključku šolskega leta.

a— **Iz mežiske alare.** Pred meseci smo poročali o senzacionalni aferi v Mežici, kjer so aretirali vse člane kraljevnega šolskega sveta z voditeljem tamokšnjih bernotovcev učiteljem Hinkom Möderndorferjem, ki je bil pozneje izvoljen tudi za občasnega poslanca. Aretacije so bile izvršene radi denarnih poslov pri kralnem šolskem svetu in sta bila radi tega aretirana tudi dva neodvisna socialista v Ljubljani. Radi sklepa deželnega sodišča so bili vsi razen učitelja Möderndorferja na velikonočno soboto izpuščeni na svobodo. Preiskava pa se je nadaljevala pri okrožnem sodišču v Mariboru. Med tem je preiskovalni sodnik zaslišal vse priče, tako da ni več nevarnosti vplivanja na priče v smislu kazenskega pravnega reda in je bil radi tega včeraj izpuščen iz preiskovalnega zapora tudi Hinko Möderndorfer. Kazensko postopanje se nadaljuje zoper vse osumilce. V kratkem bo o obtožbi odločalo državno pravdnišvo.

a— **Nevihita s točo.** Včeraj popoldne je ležala nad mestom ves dan neznosna sopena, ki se je šele proti večeru razvila v nevihto z bliskom in gromom. V bližnji parka je udarila strela, ki pa ni napravila nobene škode. Končno se je vsula še gosta toča, ki je napravila precej škode, ker je bila debela kakor oreh.

a— **Modras ga je vgriznil.** Danes popoldne je nakladal pri Högenwurtu v Gradiški 19 letni sodarski vajenec Jože Kovarčič drva. Nenadoma je prišel izpod drva star modras in ga pčil v desni kazalec. Preden so prepeljali fanta v bolnico, mu je prst zatekel in postal popolnoma moder, tako da je bila potrebna takojšnja operacija, ki je fantu rešila življenje.

Iz Celja

a— **Kaj pa radikali, namreč slovenački?** Ostali so na cedilu s precej dolgimi nosovi. Klerikalci jih ne marajo, Nemci zredo tudi sami v volitve. Sedaj bodo gospodje pokazali, koliko jih je. V Celju smo res radovedni na njih število. Mogoče bodo zagrešili zopet novo telojmo, da zakrijejo svojo revščino. Pri teh ljudih je vse mogoče. Govori se, da za enkrat niso na jasnem, h kateri grupi NRS spadajo. Najraje bi k vladinovec, pa se ne vedo, ali bo ta grupa tudi po 11. septembru vladinovska. Celjski radikali dobivajo pri tem razmišljanju silve lase.

a— **Obsodba radi požara.** Radi požara, ki je svoj čas uničil podstrešna stanovanja v Kirbiševi hiši na Lavi, se je zagovarjal v torek 5. t. m. pred senatom okrožnega sodišča, kot vzkljencu sodišču lastnik g. Kirbiš. Obsojen je bil radi prestopka proti stavbnemu redu in predpisom k. z. glede ognjavnosti na 500 Din globe oz. 10 dni zapora. Strankam, ki jim je zorelo polništvo in obkela, mora plačati odškodnino. Stanovanja so imela vse stene lesene. Proces se bo nadaljeval pred civilnim sodiščem, kjer teče pravda radi zavarovalnine, ki je precej visoka.

a— **Za avtomobiliste.** Srečno poglavarstvo je izdalo stroge odredbe glede vožnje z avtomobili. Ukrep pozdravljamo. Pri tej priliki opozarjamo avtomobiliste, da naj ni-

Boben se bo začel vrteti

Jutri. V petih mesecih bo izmetal ogromne dobitke, ki jih bodo gotovo deležni številni naši igralci. Danes je še čas, da pristopite. Srečke, ako jih bo še kaj na razpolago, dobite v oglasnem oddelku »Jutra«.

ZADRUŽNA HRANILNICA r. z. z. o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 19.

kar ne trobi s hupami po neopotrebnem, kadar so v mirnem stanju na svojih stajališčih. Pasanti se s tem samo vznemirjajo. Človek se pri tem ozira na vse strani in kaj lahko prozleđa resnično nevarnost.

— Veselica vojnih invalidov. V nedeljo, dne 10. t. m. priredi krajevni odbor »Udruženja vojnih invalidov« v Celju veliko vrtinno veselico v gostilni Krevelj v Črtu pri Celju. Vstopnine 3 Din za osebo. Čisti dohodek je namenjen podpori skladu vojnih invalidov.

Darujte za spomenik kralju Petru Osvoboditelju!

Zaključni dan glavne skupščine UJU

Kranj, 7. julija.

Danes ob 8. so delegatje UJU nadaljevali debato in odobrili razne predloge gospodarskega odseka, med njimi tudi onega glede obilglatnih prispevkov za učiteljski pevski zbor, nakar se je ob 9. vrtil v Narodnem domu veliki manifestacijski zbor. Dvorana je bila polna. Poleg 3000 učiteljev so se zborovanja udeležili tudi zastopniki oblasti in korporacij, njim na čelu sreški poglavar Znidarič, ki je obenem zastopal velikega župana, nadalje mestni župan Ciril Pirc, gimnazijski ravnatelj Košnik in delegat prosvetnega ministrstva Pavel Fleier. Z lepim nagovorom je poverjenik gospod Škulj očrtal programatične cilje slovenskega učiteljstva. Z navdušenjem je bila nato kraj za Bled odposlana pozdravna brzojavka, a istotako je zbor brzojavno pozdravil predsednika centrale UJU Vlado Petrovčiča.

Po kratkih pozdravnih nagovorih sreskega glavarja in mestnega župana so sledili referati. G. Dougan je predaval o vzgoji kmetijske mladine po končani šolski dobi ter se zavzel za enotno kulturno, gospodarsko in etično izobrazbo mladine. Gdč. Josipina Ahitgova je krasno zasnovala svoje predavanje »Naša mat«, v katerem je v prav lepem skladu z nedavnim materinskim dnem očrtala ljubezen, delo in trpljenje slovenske matere in sporedno s tem naloge slovenskih vzgojiteljic. Končno je referiral še Ivan Malnarčič o veliki humanitarni organizaciji Rdečega križa, nakar je bilo lepo manifestacijsko zborovanje nekoliko pred polnočno zaključeno.

Korporativno so se učitelji podali pred spomenik kralja Petra, kjer so po nagovoru g. Škulja položili velik venec, odhod pa so se podali na pokopališče in se poklonili manom naših dveh genijev Prešerna in Jenka ter svojih pokojnih tovarišev učiteljev Kmetja in Zmura. Popoldne so se učitelji v skupinah podali na izlete. Nekateri udeleženci zborovanja ostanejo še na Gorenjskem, drugi pa so se z večernimi vlaki odpravili na svoje domove.

Iz Kranja

— Iz kranjskega cestnega odbora. Kar nam pojasnjujejo iz občinske pisarne, je bil dosedanjí gerent cestnega odbora kranjskega g. Karel Zepoltnik iz Predvorja ob priliki izvolitve za načelnika službene zadržan, radi česar ni mogel dati izjave, ali izvolitve sprejme. S tem popravljamo našo tozadevno notico.

— Reklamacije za skupščinske volitve. V kranjski občini je bilo vloženih skupno 25 reklamacij za popravek volilnih imenikov. Od teh 18 za vpis in 7 za izbris. Večino reklamacij je vložila tukajšnja krajevna organizacija SDS.

— Vojaški nabori. Včeraj so pričeli za kranjski sodni okraj vojaški nabori. Komisiji predseduje g. polkovnik Medić iz Ljubljane, ki je znan kranjčanom že iz dosedanjih komisij, prisostvujeta pa tudi g. major Lampič in dr. Flis. Na cestah je opaziti številne kmetčke fante, ki prihajajo k naboru. Radi nepodobnega vedenja je orožništvo včeraj aretiralo pet nabornikov.

— Trdovratna samomorilna kandidatija. 18letna Antonija G. iz Gorizian je dokaj trdovratna samomorilna kandidatija. Ze pred par tedni je skušala zastrupiti se z lizolom, vendar pa so njeno namero pravočasno opazili in ji v zadnjem trenutku rešili življenje. Včeraj je zopet skušala izvršiti samomor z lizolom, zapazil pa jo je policijski stražnik Kete in jo vrnil svojem. Pri njej so seveda našli napisano poslovilno pismo.

Vremensko poročilo

Meteorološki zaved • Ljubljani 7. julija 1927.

Višina barometra 808,8 m

Kraj	Cas	Barom.	Temper.	Vel. vetra	Smer vetra	Padavine
»razovanju«						
Ljubljana (dvorec) ...	7.	759,5	18,9	62	mirno	0
Maribor ...	14.	756,2	28,8	61	SW 2	7
Zagreb ...	21.	758,4	23,9	65	SE 1	5
Beograd ...		758,5	21,0	75	SE 2	1
Sarajevo ...	8.	759,3	22,0	62	E 2	3
Skopje ...		760,8	25,0	48	mirno	2
Split ...		760,8	21,0	59	mirno	1
Dubrovnik ...		762,0	22,0	54	mirno	0
Praha ...	7.	760,2	24,0	52	mirno	0
		759,7	26,0	35	mirno	2
			19,0	—	ESE 2	0

Solnce vzhaja ob 4,20, zahaja ob 19,49, luna vzhaja ob 12,35, zahaja ob 0,2.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 30,2 C, najnižja 16,7 C.

Dunajska vremenska napoved za petek: Večinoma oblačno, ob časa do časa dež, nekoliko hladneje.

Triška vremenska napoved za petek: Lahni vetrovi z raznih strani; nebo izpremenljivo, deloma oblačno; temperatura od 22 do 31 stopinj; morje mirno.

Sport

Službene objave LNP.

(Iz seje posl. odbora dne 6. VII.)

Prvenstveni tekmi v nedeljo 10. t. m. so odigrano na igr. Ilirije v sledečem redu: Slovan rez. : Jadran rez. ob 16,30, Hermes rez. : Ilirija rez. ob 18. — Blagajniško službo opravlja g. Lukežič, rediteljstvo g. Sterle. Vaak klub pa ima postaviti po dva reditelja. — Posl. odbor si pridruže pravico vse prv. tekme rezervnih moštvev v slučaju zelo slabega vremena odn. terena, na lico mesta odpovedati.

Verificirajo se prvenstvene tekme: Hermes rez. : Slovan rez. 3 : 0, Ilirija rez. : Slovan rez. 6 : 1. — Upravnemu odboru so preda v nadaljni postopek Atletik SK Celje, ker pri tekmi dne 26. VI. ni oddal postavne moštva na predpisani tiskovini. Kasnejemu odboru se predstavi igr. Stručenjak in Vogrinac, oba TSK Merkur, slednji s takojšnjim suspenzom, oba radi prestopov pri tekmi dne 26. VI.

Službojuči odbornik LNP pri prv. tekmi Jadran rez. : Primorje rez. dne 3. VII. gosposod Kuret, se poziva, da vpošlje posl. odbor poročilo o tekmi v teku treh dni po preteku objave. — Kapetana rez. moštvev ASK Primorje in ZSK Hermes v tekmi dne 3. t. m. se poziva na prihodnjo sejo posl. odbora dne 13. t. m. — Tajnik II.

ASK Primorje, kolesarska sekcija. Za nedeljsko medklubsko stafetno dirko za prehodni pokal mesta Ljubljana se zaključijo prijave danes ob 20. v kavarni »Zvezda«. — Za obrat na Višnjo goro, je določil Glavni trg: na Vrhniki pri km 20. (gostilna Mantua); v Kranju pri Majdičevem mlinu onkraj mosta; v Kamniku pri cerkvi. — Sekcija vabi za danes ob 19. sledečo

če dirkačo v kavarno Zvezda radi sešate: Kozmatin L., Zenočar, Nago, de, Komina St., Picelj, Senica, Cihlar, Sečič, Skrabar, Hleeng, Frölich, Hvala, Vospemnik. Naprosajo se člani ostalih sekcij, da se javijo ob 7,30 na Kongresnem trgu, v svrhu rediteljske službe.

LPP. Danes v petek ob 20,30 na vrtu hotela »Slon« seja odbora. — Tajnik I. SK Jadran. Danes ob 18. trening tekma na igrišu SK Ilirije. Na igrišu morajo biti sledeči igralci: Logar P., Steiner, Jerina, Komar, Znidarič, Markič, Gartner, Kos, Varoga, Banovec, Kotar. — Načelnik.

SK Slovan. Danes v petek točno ob 20,30 v restavraciji Lloyd seja centr. odbora. Dnevni red zelo važen, osobito za pripravo 15letnice, zato naprosam vse gg. odbornike! — Tajnik.

ASK Primorje, hazena sekcija. Danes ob 19. trening tekma na igrišu SK Ilirije za sledeče igralce: Kaiser, Podboj, Jenko, Zanner, Erbenčnik, Kramer, Modic, Drese Šmobelec. — Načelnik.

ASK Primorje, lahkostatska sekcija. V soboto, dne 9. t. m. vrši se ob 21. v stanovanju tajnika, Tavčarjeva ulica 1-III, obvezen sestanek za sledeče gg.: svstn. Dekleva, Rovar, Gregorij Rudi, Pinterič, Zorka, Vindič, Sketelj Ivan, Arhar, Zor in gdč. Santel Dušo. Radi važnosti udeležba obvezna.

ASK Primorje. Centralni odbor. Danes ob 21. uri v damski sobi kavarni Emona seja direktorja. Na isto seja vabljeni načelniki igralne in kolesarske sekcije gosпода Ludvik Ferič in Brumet.

Sodniki za zadnje kolo tekem za državno prvenstvo. Za zadnje kolo prvenstvenih tekem so določeni sledeči sodniki: Hajduk : Ilirija g. Felver, Hašk : Sand g. Joksič, BSK : Šalk g. Padjen.

Gospodarstvo

Kako se poveča pridelek hmelja

Vsa gospodarstvo - agrarna politika stremi za tem, da se poveča pridelek na enici površine zemlje. Pred 50 leti je pridelal Nemčija na 1 hektarju povprečno 140 q žita. Do 1. 1912. se je dvignilo ta pridelek s strokovnim delom in selekcijo semena na 22 q. Danes niso redki primeri, da znaša srednji pridelek pšenice na 1 ha 40 q. Največji pridelek je dosegel celo 48—50 q na 1 ha. Na Danskem je srednji pridelek žita na 1 ha 82,6 q. Najnovejši primer možnosti povisjanja pridelka nam nudi Italija. Zadnja leta stremi italijanska gospodarska politika za tem, da pridelala čim več pšenice ter tako zmanjša njen uvoz in zboljša svojo trgovinsko bilanco. Vršila se je tako zvana čilna bitka (la battaglia per il grano) s članki, predavanji in filmom, poskusi, uvedbo kmetijskih zbornic itd. Italiji je uspelo dokazati, da se lahko hitro poveča pridelek, in to s strokovnim obdelovanjem zemlje, dobrim in izbranim semenom, s pravilnim gnojenjem in pravočasno obrambo pred okuženjem rastlin. Leta 1925. je povečala Italija svoj pridelek za 4,370,000 q, a lansko leto že za 6,000,000 q pšenice.

Vrtno se torej k hmelju. Srednji (povprečni) pridelek hmelja je znašal (v centih) po 50 kg; prve številke za 1. 1920./22., drugič za 1. 1923./25.) : v Angliji 80,5, 35,6; v Nemčiji — 11; v Belgiji 23,8, 36; v Poljski 12,5, 16; v Češkoslovaški 15,4, 15,4.

Srednji pridelek Jugoslavije je zaradi naše netočne statistike neznan. Žal, pri nas pogosto premalo važnosti na kmetijsko statistiko, kar onemogoča sistematično agrarno politiko. Mi ne moremo na podlagi zanesljivih številk določiti, kam naj denemo slovensko hmeljarstvo glede na pridelek.

Ako vendar skušamo dobiti približno sliko, potem moramo razdeliti 1900 ha površine hmeljnikov s 15.000 centov a 50 kg pridelka in dobimo srednji pridelek na 1 ha 11,5 centa, torej približno toliko, kakor v Nemčiji, a manj kakor v vseh drugih hmeljskih pokrajinah. To dokazuje, da obdeluje velik procent naših hmeljarjev svoje hmeljske nasade zelo ekstenzivno. Nasprotno dokazuje statistika, da intenzivno obdelovanje hmelja pridelka na 1 ha zelo poveča in da lahko doseže 30—35 centov (kakor v Angliji, a z razliko, da se naš hmelj mnogo boljše kakovosti). Pridelke na 1 ha v centih po 50 kg je znašal v okrajih: Celje 16—33, Gornji grad 14—28, Šmarje 15—30, Konjice 5—10, Maribor desni breg 6—10, Ptuj 14—21, Dravograd (Marenberg) 11—18. V Vojvodini koleba pridelek od 10—30 centov na 1 ha.

Naša dolžnost in korist je, da povečamo srednji pridelek na najmanj 20—25 centov na 1 ha, kar je pri naših klimatičnih in vegetativnih prilikah lahko mogoče. Z dobrim obdelovanjem, dobrim rezanjem in pravilnim gnojenjem se mnogo doseže. Pravočasno škropljenje hmelja proti škodljivcem je isto, tako velike važnosti.

Eno je sedaj za naše hmeljarstvo najvažnejše, namreč izbira dobrih, odpornih in mnogorodnih hmeljskih rastlin, od katerih se na pomlad vzamejo sadike za nov nasad. Bodočnost hmeljarstva je v izboru (selekciji) domačih, dobrih kvalitativnih in mnogorodnih hmeljskih modifikacij, ki so dobro prilagodene na dano podnebje in ostale vegetativne faktorje.

Na dva načina izbiramo hmelj. Prvi način sa izboljšanje obstoječih hmeljnikov je naslednji: V času med zorenjem pregledamo hmeljnike in zaznamujemo vse one hmeljske rastline, ki so že na prvi pogled videti slabe, ker nimajo mnogo cvetja, oziroma kobul, a kobule so slabe oblike, velike in podolgate (normalna oblika je jajčasta, 3 do 4 cm dolga). Vse te slabe rastline kakor tudi rastline pozne hmeljske sorte, moramo na jesen izkopati in pomladí posaditi na isto mesto sadike dobrega hmelja. Ako je sosednja rastlina od te, ki smo jo izkopali, dobra in močna, lahko na pomlad v maju eno trto te rastline pogrobimo do mesta, kamor bi drugače zasadili novo sadiko. Na ta način dobimo močnejšo rastlino že v prvem letu.

Drugi način za saditev novih nasadov je, da se takoj čela površina zasadi z dobrimi, izbranimi in kvalitativnimi sadikami. Kako pridemo do dobrih sadik? Nekaj dni pred obiranjem hmelja gremo v hmeljniki in v etno od redi do redi ter od rastline do rastline pregledamo vsako posamezno rastlino. Vseh rastlin jih najdemo nekoliko, ki se odlikujejo od svojih vrstnic. Breši so bujne, panoge so polne čvrstih kobul, ki so lepe oblike in svetlozelene barve brez vsake bolezni in okuženja. Te posamezne rastline, ki se nam torej vidijo posebno lepe in polne

— Konferenca o gojenju hmelja. Ministrstvo za kmetijstvo in vodo je sklicalo za 9. t. m. konferenco, na kateri se bo razpravljalo o gojenju hmelja v naši državi, o trenutnem stanju našega hmeljarstva in o pospeševanju te važne panoge kmetijske produkcije. Istotako se bo razpravljalo tudi o ukrepih za osiguranje kakovosti našega hmelja v zvezi s širjenjem kulture.

— Predavanje o gospodarstvu Mehike. Trgovinski ataše pri mehikem posolstvu v Rimu gosp. Salvador Prieto bo imel v petek 8. t. m. ob 10. dopoldne v posvetovalnici Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani predavanje o možnosti poglobitve gospodarskih odnosov med našo državo in Mehiko. Predavanje bo prav zanimivo.

— Stanje Narodne banke 30. junija t. l. (vse v milijonih Din): v oklepajih razlike napram 22. juniju: Aktivna: kovinska podlaga 491,3 (— 4,3), saldo raznih računov (tečajna diference deviz) 1519 (— 18,7), posojila na mehanice 990 (— 6,8), na vrednostne papirje 177,6 (— 0,4). Pasiva: obtok bankovcev 5294,7 (— 37,8), državne terjatve 212,4 (— 209,1), žirovne terjatve 1081,4 (— 12,3). Celotni obtok plačilnih sredstev (bankovci, žirovne in državne terjatve) 6538,5 (— 159,1).

Borze

7. julija.

Na deviznem tržišču ni bilo pomembnejših izprememb. Deviza na Italijo se je po zadnjem padcu za malenkost okrepila. Na ljubljanski borzi se je prvotno nudil denar po 810, ob zaključku borsnega sestanka pa je bila zaključena po 811,5. Narodna banka je intervenirala v devizah Curih, Praga, London in Dunaj. Tudi v Zagrebu se je Italija tekcom borsnega sestanka dvignila od 809,5 na 811; v Curihu pa je popoldne notirala 28,36 denar. Tudi deviza Bukarešta se je znatneje okrepila; v Curihu je popoldne notirala 8,28 blago.

Na zagrebškem elektnem tržišču je Voja škoda brez prometa notirala pri neizpremenjenih tečajih, investicijsko posojilo pa se je trgovalo po 83,5 — 84. V industrijskih papirjih je tendenca dalje mlacna. Brodska tovarnica vagonov je bila zaključena po 80 in 82.

Devize in valute

Ljubljana. Amsterdam 22,82 — 0, Berlin 13,435 — 13,515 (zaklj. 13,495), Curih 1063,5 do 1066,5 (1065), Dunaj 7,9975 — 8,0275 (8,0125), London 276,92 — 276,72 (276,3), Newyork 56,7 — 56,9 (56,8), Praga 168,2 do 169 (168,6), Italija 810,5 — 811,5 (811,5); italijanske lire 306 — 308.

Zagreb. Dunaj 8 — 8,03, Berlin 13,485 do 13,515, Italija 809,22 — 811,22, London 275,9 do 276,7, Newyork 56,7 — 56,9, Praga 168,2 do 169, Curih 1063,5 — 1069,5.

Curih. Beograd 9,135, Berlin 123,10, London 25,225, Newyork 519,50, Pariz 20,3425, Milan 28,39, Praga 15,40, Budimpešta 90,60, Bukarešta 3,22, Sofija 3,755, Varšava 58, Dunaj 73,10.

Trst. Beograd 31,9250 — 32,4250, Dunaj 249,30 — 259,30, Praga 53,95 — 54,45, Pariz 71,2750 — 71,7750, London 88,70 — 89, Newyork 18,21 — 18,31, Curih 349,75 — 353,75, Budimpešta 312,50 — 322,50, Bukarešta 10,9250 — 11,4250.

Dunaj. Beograd 12,475 — 12,515, Berlin 168,09 — 168,59, Budimpešta 123,61 — 123,91, Bukarešta 4,425 — 4,445, London 34,4475 do 34,5475, Milan 38,83 — 38,93, Newyork 709,25 do 711,75, Pariz 27,765 — 27,865, Curih 186,55 do 137,05.

Deviza Beograd na ostalih borzah: v Pragi 59,25, v Berlinu 7,415.

Elekti

Ljubljana. Voja škoda 341 — 0, Celjska 195 — 197, Ljubljanska kreditna 0 — 150, Merkantilna 0 — 90, Kreditni zavod 160 — 0, Vevče 138 — 0, Stavbna 55 — 0.

Zagreb. Državne vrednote: Investicijsko 83,75 — 84, agrarne 48,5 — 50, Voja škola aranžma 342,5 — 348,5, kasa 342,5 — 348,5, za avgust 345 — 346,5; bančne: Ekonomista 94 — 95, Poljo 15 — 16, Kreditna Zagreb 13 do 95, Hipo 57,5 — 58, Jugo 91 — 92, Ljubljanska kreditna 150 — 155, Obrtna 40 — 43, Praštediona 850 — 860, Zemaljska Sarajevo 125 — 0, Industrijske: Gutmann 260 — 275, Slavetska 100 — 105, Slavonija 16 — 19, Danica 145 — 0, Drava 0 — 580, Sečerana Osiček 478 — 500, Osijska ljevaonica 165 — 0, Vagon 32 — 36, Union Osiček 300 — 0, Vevče 138—145, Dubrovačka 375 — 390, Oceanica 0—350, Trbovlje 462—478.

Blagovna tržišča

Ljubljanska blagovna borza (7. t. m.) Tendence za 1. es neizpremenjena. Zaključeno so bili 4 vagoni lesa, in to 2 vagona hrastovih neobrobjenih plohov, 90 mm deb., 2,5 m naprej, od 25 cm šir. naprej, fco vagon Sušak po 1000; 1 vagon bordonalov merk., od 35/35—50/50, od 10 m dolž. naprej, fco vagon meja po 485; 1 vagon tramov merk., od 11/11—16/21, od 6—12 m, fco vagon meja po 292. Išejo se borovi brzojavni drogi (900 kom. 9,5 m, 10 cm, 15 cm; 2000 kom. 8, 11, 18; 300 kom. 9, 12, 17; 200 kom. 10, 12, 19; 100 kom. 12, 12, 21), plač. proti akred, fco vagon Sušak pristan. po 280 denar (včeraj smo pomotoma javili, da se ti brzojavni drogi nudijo). — Deželni pridelek: Tendence za pšenico živahnejša, za turško: Evropa. Nova pšenica promptna, 76 kg, brez doplač, fco slov. postaja, mlevska tarifa, plač. 30 dni 322,5 — 327,5; nova pšenica, za julij, avgust 322,5 — 327,5; stara pšenica, 75/76, fco slovenska postaja, mlevska tarifa, plač. 30 dni 327,5 — 332,5; turška pšenica, fco slovenska postaja, plač. 30 dni 222,5 — 225,5; turščica banatska, fco slovenska postaja, plač. 30 dni 217,5 — 220,5. Zaključen 1 vagon stare pšenice.

Dunajska borza za kmetijske produkte (6. t. m.) Promet na ameriških in kontinentalnih borzah je še vedno minimalen. Za konsum se kupuje izredno malo. Pšenica je v cení popustila za 50 grošev. Iz Madžarske prihajajo zelo ugodna poročila o žetvi. Vzorci nove pšenice so kvalitativno prvostni. Tudi povpraševanje po turščici je popustilo. Uradno notirajo vključno blagovnoprometni davek brez carine: pšenica: domača 38,5 do 39,5, madžarska Tisa (79/80 kg) 42—42,5; rž: domača nova 33 — 33,5; turščica: 25,5 — 26,5; oves: domači 34 — 35, rumunski 33 — 33,5. Moka v trgovini na debelo: domača 70 — 72, izomska zacarinirana: madžarska 68,5 — 69,5, jugoslovenska 64 — 66, ameriška Kansas 71 — 73.

KDOR OGLAŠUJE, TA NAPREDUJE!

Iz življenja in sveta

Rastlinske dvoživke

Kakor v živalstvu tako imamo tudi v rastlinstvu vrste, ki morejo živeti na kopnem in v vodi, n. pr. vodni trpotec (alisma plantago), streljanka (sagittaria sagittifolia), mačji rep (hippuris vulgaris) vodni dresen (poligonum amphibium) itd. Vse te rastline dobé povsem različno obliko, če jim korenike uspevajo v zemlji oziroma v blatu, ali stebila, listi in cvetovi na zraku oziroma v vodi. Vsaka posamezna bilka je od starih časov v svoji notrini tako prilagojena, da izumre, če se odvede preplavljajoča voda. Na drugi strani pa zemsko rastje ne prenese trajnejše poplave. To se je videlo poleti 1924., ko je Dnjev nekaj mesecev preliel brezove. Travnisko rastlinstvo je po večini poginilo. Le posamezni primerki določenih vrst so se presenetljivo prilagodili povodnemu življenju. Pijavčina ali vinarsko zelje (lysimachia nummularia) s svojimi vodoravno razprostrtimi jajčastimi listi, rastočimi ob plazečih se steblih, in s svojimi velikimi, zlatorumenimi cvetovi se je v poedinah eksemplarjih še po dveh mesecih pokazala nenavadno zdrava. Stebla so se bila pokonci vzravala in se mogočno vzpele, tako da so dvakrat presegala svoje sestre na kopnem. Listi so bili manjši in navzdol obnjeni, na mestu cvetov pa so večidel pogale vejice; ali nekatere rastline so skušale celo pod vodo odpreti svoje cvetne brste. Če si utrgal te slučajne dvoživke, so izredno brž oveneale, kakor pristne rastlinske amfibije. Ko so se vode oddedile, je botanik Chodolny dognal, da so se nekatere prav počasi vrnile k zemeliskemu življenju ter se spremeni- le zopet v pristne celinske rastline. Večina pa seveda ni bila več zmožna tega povratka v prejšnje stanje, njih listi so bili namreč prepreko zatvorili svoje reže, ki so poprej služile za menjavanje zraka, in domala vse mikroskopske zaporne stanice so se prelevile v običajne kožne stanice. In namesto prejšnjih velikih zrn listnega zelenila so bile v zapornih stanicah takih rastlin edino še majhne, skoro brezbarvne plastide. Vse to opazovanje kaže kako maloštevilne pristne suhozemne rastline vsebujejo zadosti pretvorljivo, plastično stanišče, da bi mogle v nekaj mesecih postati prave dvoživke. Obenem je to za znanost nov dokaz, da za nastanek novih oblik ni vselej potreba neskončne vrste malenkostnih izprememb, ampak da se čestokrat živ organizem tako rekoč sunkoma po kakem preobratu izprevrže. Obratno naj se torej rabi geslo: narava ne pozna skokov. (nk)

Kaj trenutno vznemirja Američane?

Javno mnenje Zedinjenih držav ameriških se že več kot mesec dni vznemirja radi vprašanja ki je na videz zelo preprosto, v resnici pa je — vsaj za ameriške razmere — dokaj zapleteno. Blizajo se namreč predsedniške volitve. Demokratiška stranka, ki je v zadnjem času precej vzrasla, namerava kandidirati sedanega gubernatorja države New York Alfreda Smitha. Ni izključeno, da bo Smith izvoljen. Ali pri Smithovi kandidaturi ne gre zgolj za političen moment. Važnejše kakor da je demokrat ali republikanec, je to, da je mož katoličan. Doslej se še ni zgodilo, da bi bil prezident Zedinjenih držav katoliške vere. Zaradi tega se je vnela v ameriških listov hrupna kampanja za in proti Smithu. Sprti so celo Smithovi pristaši med sabo. Nekateri, ki so podvrženi vplivu pastorjev, trde, da bi bil Smith sicer izvoljen za predsednika, ali manjka mu protestantski krstni list. Drugi ga zagovarjajo, češ kaj bi se praktični Američani ozirali na take postranske reči pri vrlim človeku. Najsi je mož te ali one vere, prisegel bo na ustavo in ji ostal kot značilen mož zvest do skrajnosti. Kakor vsi njegovi predniki — ameriški prezidentje, bo tudi on varoval načelo, da je vsaka veroizpoved svobodna in da nima država nič skupnega s t. n. z. ono cerkvijo.

Ali pastorji že vedo, zakaj svarijo pred prezidentom katoličanom. Ali ne bo Smith bolj nego katerikoli prejšnji prezident dovožen za nasvete in mig-

ljuje Vatikana? Kaj če postane prevodnik klerikalizma v Zedinjene države? V Rimu so zvitni in bi jim ekspanzija v bogato dolarško državo na moč pri- jala.

V tem duhu se krešejo polemike med velikimi listi. Po enem mesecu se je oglašil k besedi sam Alfred Smith. Objavil je nekako svojo «vero», ki se začne: Verujem v Boga po naukih in obredih rimsko-katoliške cerkve. Ali v tej veri so še zanimivejši odstavki. Veruje v absolutno svobodo vesti, veljavno za vsakega človeka in v popolno enakost vseh cerkva, sekt in verovani pred zakonom. Veruje nadalje v absolutno ločitev cerkve od države, v svobodno šolo in v vse, kar tvori temelje sedanje ameriške svobode.

Izjava kandidata Smitha je napravila dober vtis, vendar pa razburjenih duhov ni pomirila in polemika se vrši še naprej. Spregovoriti so morali še vatikanski krogi. Pravijo, da bi jim bilo ljubo, če bi postal katoličan prezident Zedinjenih držav, vendar pa nima nič proti protestantu na tem mestu. Vatikanska izjava je zelo zvitna in dobro računa z okusom in občutji Američanov. Vidi se, da nečijo pokazati pravih kart, odhod posebno naglašanje verske strpnosti in načela, da naj se cerkev ne vmešava v državne zadeve.

Vročinski val poplavlja Ameriko. Senzacije s preoceanskim poletji zaposljuje domišljijo najširših množic. Medtem pa se v tej praktični deželi, kjer je denar nevaren tekmeč Bogu, hrupno pretresa vprašanje: Ali sme biti katoličan predsednik Zedinjenih držav? Tako se je severna Amerika po dolgem času zainteresirala za vprašanje klerikalizma, ki drugače domačinov ne vznemirja.

Svetilnik

v bližini vasice Vers-sur-Mer, ki je letalcu Byrd pokazal pot do francoske obale.

Nove vesti o Nungesserju in Coliju

V Londonu so se pojavile zopet nove vesti o Nungesserju in Coliju. Newyorški dopisnik londonskega «Daily Chronicle» poroča namreč, da je pet prebivalcev neke samotne ribiške vasi na Novi Fundlandiji opazilo 5. maja neko belo letalo. Pripovedovanja teh petih ribičev se med seboj popolnoma krijejo. Vasica šteje kakih 100 prebivalcev, ki se pečajo z ribolovom in poljedelstvom in ne pridejo skoraj nič v dotik z zunanjim svetom. Eden od njih je podal naslednje poročilo:

9. maja sem ob 6. zjutraj delal na svojem vrtu, ko sem nenadoma začul močno brnenje in zagledal veliko belo letalo, ki je prihajalo z oceana ter letelo z veliko hitrostjo čez otok. Stal sem na griču, visokem kakih 50 m. Letalo se je nahajalo po mojem mnenju v višini 150 m. Bilo je popolnoma belo. Letalec pa nisem videl v njem. Nato sem šel v hišo mojega brata, kjer sem dobil svoje nečake, ki so takisto videli letalo.

Tako pravi poročilo. Stvar glede be-

Kadar Ti je najbolj vroče

je dobro, da se spomniš, da si temu nekoliko sam kriv. Oblec se v lahno poletno obleko, ki jo dobiš ali pa kupiš blago za mal denar pri tvrdki DRAGO SCHWAB, Ljubljana.

lega letala utegne biti resnična, malo verjetno pa je, da sta bila v njem Nungesser in Coli, ker bi sicer morali že davno dobiti kake podatke o njih.

Egiptski kralj Fuad I.

je prejšnji teden posetil Pariz. Na njegovi desni general Lasson, zastopnik predsednika francoske republike, ki je suverena sprejel na kolodvoru.

Tragika Whitovega samomora

Poročali smo že o samomoru angleškega finančnika in multimilionarja Jamesa Whita, ki je začel v denarne nepravilke, iz katerih ni vedel več izhoda, radi česar mu je preostajala edina rešitev smrt. Sedaj pa poročajo angleški listi o tragičnem naključju v zvezi s tem samomorom. Tisti dan namreč, ko si je White končal življenje, je prispelo v njegovo londonski urad pismo nekega starega njegovega prijatelja, v katerem je ta stavil Whitu na razpolago 15 milijonov. Ta vsota bi popolnoma zadostovala za pokritje Whitovih pasiv in za odvrnitev njegove finančne katastrofe, s čemer bi tudi odpadel vzrok za samomor.

Čudna so pota usode!

Hitri in počasni umetniki

Umetniki ustvarjajo zelo različno. So nekateri, kakor dokazuje Maks Pflüger v časopisu «Welt und Wissen», ki delajo precej počasi, in drugi, ki ustvarjajo na brzo roko.

Leonardo da Vinci je delal na svoji «Zadnji večerji» štiri leta (1494. do 1498.). Nasprotno pa je Michelangelo slikal Sikstinsko kapelo, ki je po površini neprimerno večja, le tri leta, pri čemer velja upoštevati, da je ves ta čas delal brez pomagačev. Če bi bil Michelangelo slikal tako počasi kot Leonardo, bi bil moral stati na odru najmanj 120 let. Izredno hitro je ustvarjal tudi Rubens. Saj štejejo slik z njegovim podpisom blizu 3000, in to so po večini slike precejšnje dimenzij. Tudi Claude Lorraine, čigar pokrajine merijo prilično 70 krat 100 cm, je delal z neverjetno hitrostjo: pogosto je ustvaril po eno sliko na dan.

Nesrečni Angleži

Anglija je domovina sporta. Toda poslednja leta se zdi, da jo je sportna sreča povsem zapustila. Ostal je Angležem le še nogomet in rugby, pa tudi tudi jim Američani že opasno konkurirajo.

Pred nekaj tedni na se je Angležem nasmejala sreča. Odkrili so novo sportno zvezdo, malo 16letno mis Betty Nuthall. Ki igra baje tako dobro tenis, da so Angleži v duhu že videli v njej svojo nacionalno Suzano Lenglen. Vsi listi so bili polni slavospevov na njo in

nekaj vsakdanjega in morda že pripravljajočega prospekt: »Izleti v okrožje zvezde tečajnice! Mimogrede bivanje na vseh zvezdah prve velikosti! No, in malenijski frčaji! Se sliši, kako te po- pravljajo kolegi: »Kam pa to nedeljo?« Ne vem še nič gotovega. Mogoče, da skočim na Rimsko cesto. Morda tudi izlet na Sirijo! Mogoče, da se bom potepal tudi ob rakovem obratniku! Oddaljenost, ti nisi nič, če nam podari tehnika tista čuda, na katera upamo. Če bo treba samo tega, da zgrabim v posteljni omari krilate črevlje, če bo treba le seči po krilatem telovniku ali hlačah s propelerjem, če bo malenkost, dobijo krilate oprtnice, komu naj tedaj še pride na misel, da bi potoval tja, kjer se ljudje gneto sedaj. Ne, ne, od lepih nedeljah bo le zgoraj polno, tu spodaj ne boš dobil nikogar doma. Eter je naš! Kakšna slast, če se more vsakdo povzpeti z nekoliko mahljaji kril na prvi dimnik, zvonik, če mu je izgraja, z žlebov na strehah bingljati z nogami. Kako neizrečno sijajno je, povzpeti se deset tisoč metrov nad vso

priredijo v zračno kopel. Kaka obilica novih ciljev za turiste ozračja! Kako množstvo zajamčenih samot za zaljubljene parčke, ki so nervozni, če se morajo pri vsakem poljubu bati, da jih kdo zasači! Žal tudi — koliko nenajdljivih pribežališč za malopridneže, preljubeznivo popisane v tiralicah! Kako igrišče za temperatmetne mladiče, ki se radi svobodno gibljejo! Že slišiš srdečo se mater: »Sedaj, kaj pravite, gospa sosed! Moj France bo pač potep! Dve uri ga že iščem, pa ti izvem, da z Novakovim Pepčkom tam zgoraj blizu Jupitra kozo bje! Pri tem sem mu dovolila le, da sme leteti do Mangrta, Sliši, zgodilo se mi bo kakor predvčerajšnjim. Takrat mi je luftzandar privlekel poba v hišo, ke je tam zgoraj pri Saturnu tako nevarne atmosferične kozolce prevračal. Da bi bil le moj mož doma — moral bi ga s šibo. Povem vam, gospa sosed, da je sedaj neznanjski marter. Vsak hip moram iskati otroke po vsem vsemirju!« Eter je naš!

H. P.:

Eter je naš!

Ah, utegne se zgoditi, da fantazija, razvnetja zaradi Lindberghovega oceanskega poleta, zaide nekoliko previsoko. Toda ne morem si pomagati; kadarkoli postane neskončnost tu zgoraj prizorišče drznega letalskega čina, vidim ljudi kot sosedo vrabcev, jastrebov, vravnov in podobnih mojstrov umetnosti, broditov po zraku. Navdušenosti za Lindberghov polet se je pridružil potem tik za tem presunljivim doživetjem obisk v planetariju. Ni čuda, da me je prevzela, ko sem zrl »zvezdnato« nebo planetarija, burna misel: Za vraga, še malo, pa se bomo vozili tam zgoraj, ne kot samotni, občudovani popotniki po zraku, temveč v gostih tropah, da bomo morali vsi zračnjaki v varstvo zoper karambole natanko paziti na energični, rediteljski klic zračnoprometne policije: Umikaj se na desno! Preletavaj na levo! Eter je naš!

Počitniško potovanje v neskončnost vesoljstva, v ta prostor, kjer nikjer ne zmanjka prostora, bo postalo naposled

BEN-HUR

Največje in najlepše filmsko delo, kar jih je dosedaj ustvarila filmska tehnika. Ne- popisno krasne scene. — Kos- losalna režija. — Prekrasni naravni posnetki. — Ponos- ne galeje v ognju. — Straho- vite muke galilejev. — Gran- diozne dirke na rimskih voj- nih vozovih. — Velikostne so- scene, ko nastopa Kristus. V glavnih vlogah najlepši ljubavni par Amerike

Ramon Novarro

in

Betty Bronson

Režija: Fred Niblo. — Oba dela v enem sporedu!

Predstave ob: pol 5., pol 8. in četrta na 10.

ELITNI KINO MATICA

Kongresni trg 9. — Telefon št. 2124.

prijatelji sporta so jo povzdigovali v nebesa. Pa je prišla te dni kakor stre- la z jasnega neba vest, da bo presto- pila mis Betty k profesionalizmu. Ame- riški manažer Cochran, ki je že poprej vjel v svoje dolarske mreže božanstve- no Suzano, je pokazal lepe dolarčke, ki jim mlada Betty, odnosno njena mati, ni mogla odoleti. Mis Betty Nuthall po- stane torej profesionalnka in njene mla- de slave je konec. Pa imajo res smolo Angleži!

× Dva nova letalska rekorda. Italijan- ski letalec Barros, ki se je pred dnevi dvignil v Genovi na preoceanski polet, je prispel 6. julija v Rio de Janeiro v Juž- ni Ameriki. Podrobnosti poleta, o kate- rem zatrjujejo Lahi, da se je izvršil brez pristanka, so še neznane. Zračna črta meri 9000 km. — Drugi letalski rekord je po- stavila glasom angleških listov letalka la- dy Baley, ki se je dvignila 6000 m visoko. (Najbrž je mišljen rekord za ženske, za- kaj letalci so se že dvignili nad 12000 m visoko.)

Naši onstran granic

Koroško pismo

Nova deželna vlada. — Izjava slovenske stranke. — Za učiteljski naraščaj. — Ma- terni jezik v verskonravni vzgoji. — Nem- ski duhovnik. — Gostje iz Nemčije. — Počitniški sestanki gov. dijakov. — Dru- števno gibanje.

Deželni upravi načeljuje zopet dr. Lemiš, mož iz one nemške družbe, ki pravi: Se ena generacija pa ne bo več Slovencev na Koroškem! Pri svojem nastopu je izja- vil, da si moramo biti na jasem, da pre- bivata na Koroškem dva naroda, ki se tr- dita za medsebojni sporazum. Kdor svoj narod poštno ljubi, ne sme vzeti za zlo, ako dela enako pripadnik druge narodno- sti. Po plebiscitu sta si oba naroda obju- bila složno življenje. Po priznanem izidu ljudskega glasovanja je narodnostna uso- da koroške dežele za vedno zapečaten! Dr. Lemiš poskuša, biti nepristranski, ali dodal je takoj, da je današnje javno delo- vanje smatrati nekakor za strankarsko. Kakšno bo dr. Lemišovo upravljanje de- žele, vemo dobro, saj ga poznamo natan- no. Slovenci ostanejo trdni v borbi za svo- je pravice. Poslanec dr. Petek je imen- Slovencev izjavil, da priznavajo po plebis- citu ustvarjeni položaj. Slovenska stranka je za sporazum med obema narodoma in zahteva priznanje narodnostne in kulturne enakopravnosti Slovencev na Koroškem. Slovenska poslanca sta zastopana v uprav- nem in pravnem, pritožnem in šolskem od- seku. Tako bosta imela priliko, da zastop- ata znane naše zahteve na političnem, kulturnem in gospodarskem polju. Člani deželne vlade so: dr. Zeinitzer in Lora, socialna demokrata, dr. Augerer, Vele- neme, in Sumi, Landbund. Prvi namestnik dež. glavarja je soc. demokrat Neutzel, drugi Leer iz Einheitsliste. Pri sprejema- nju uradnih poslov je dr. Lemiš priporo- čal deželnemu uradništvu, da naj posluje strogo po zakonu, in se vzdrži v službi po- litikovanja. Prav lepo, samo ne smemo po- zabiti, da je dr. Lemiš v deželnem zboru malo prej izjavil, da je današnje javno delovanje smatrati za strankarsko. Tako je tudi bilo do sedaj. V korist dežele in njenega prebivalstva bi bilo, ako bi po- stalo za bodoče drugače!

Učiteljev nimamo. Germanizatorji za- pira vrata učiteljskega pred našimi fanti, ki se oglašajo za vstop. Pobrigajo se za to, da se vpiše zadostno nemških dečkov, Slovence beži domov! Nemška politika v deželi hoče v cerkvi nemškega duhovnika, v šoli pa nemškega učitelja. Skrajna pre- drznost je tista tolikrat ponavljana trdi- tev, da na 86 utrkivističnih šolah z 205 raz- redi poučuje 186 učiteljev, ki razumejo tu- di slovensko. Lpiti iz slovenščine ima sa- mo 50 oseb. Pa kakšen izpit! Skrajni čas je, da dobimo Slovenci zadosti svojih uč- teljev! Slovenskim dijakom, ki se oglašajo za sprejem na učiteljske, se ne smejo de- lati več nikake ovire. Pripustiti se mora- jo v zavod, tako jih bo vsako leto več in potem bodo na šolah med nami namešče- ni učitelji, ki res znajo slovensko. Šolski uspeh bo na to vse drugačen kot je seda- nji, ko se slovenskemu otroku z nemščino odvzema možnost, da bi se okoristil s šol- skim poukom. Pereče je vprašanje našega učiteljskega naraščaja. Na to stran treba vedno silnejšega napora z naše strani! Na- glaša se znova, da bi moralo znašati šte- vilo slovenskih kandidatov najmanj deset odstotkov, kar bi odgovarjalo celo urad- nemu številu, za prehodno dobo k rešitvi manjšinskega vprašanja pa bi potrebovali večje število.

Glede na sedanje razmere v deželi je naša dolžnost, da navajamo znova odlok kn. šk. krškega ordinarijata iz leta 1910., ki je naglašal, da je v verskonravni vzgoji raba in gojitve maternega jezika največje važnosti; za nespremenljivo načelo je smatrati, da je jezik vseh govornov za obično tudi poučevalni jezik za šolo; ve- rouk se mora poučevati v maternem jezi- ku. Banatski Nemec dr. Grassl je pisal ne- davno v «Tagespostu», da moreta vernost in cerkvenost uspešati samo tedaj, če se materni jezik od vseh za to poklicanih ljubezljivo goji. Razpad maternega jezika je razpad vernosti in cerkvenosti! Taglas Nemca iz Jugoslavije naj sliši in si zapo-

ni ter se po njem ravna celovški škof! Kar je rekel šk. ordinarijat leta 1910., velja za vedno in sveta dolžnost škofova je, da se drži točno onega odloka!

Pravi tip nemškega duhovnika v seda- nji dobi je provizor Gsölls in Smarjeti pri Velikovu. Med Slovenci živi pa se mu ni še zdelo vredno, da bi se poštno na- učil njihovega jezika. Slovenščino lomi, da je groza. Toliko rajše pridiga po nemško. Od Slovencev zahteva, da morajo hoditi k nemški pridigi. Pravi, da če kdo ne zn- a nemški in ga ne razume, pa naj ta čas mo- li rožni venec. Ko so se slovenski verniki pritoževali radi nemške pridige, jih je osorno zavrnil: zahvalite Boga, da nisem uvedel tudi če nemškega petja v cerkvi. Pri volitvi cerkvenih ključarjev je toliko časa nagajal in sitnil, da sta končno pra- vilno izvoljena slovenska ključarja odsto- pila. Pri novi volitvi ni bilo naših volilcev in »izvoljena« sta dva moža nemške stran- ke, kakor je hotel gospod provizor. Višja cerkvena oblast je stala v tej stvari po- polnoma na strani nemškega provizorja. Nova ključarja sta dobila dekrete takoj. Slovincema jih visoka cerkvena gospoda ni hotela napisati.

Nemški otroški dom se odpravi ob na- vzočnosti gostov iz Berlina. Tem povo- dom so zatrjevali Nemcem, da je prebiva- lstvo »kurwüchsig treudeutsch«. Pa glej! Slavnost otvoritve doma ob jezeru se je vršila pod močeno slovensko lipo, nem- škega hrasta iščeš zaman naokoli. Okoli 120 članov društva za vzdrževanje nem- škikh gradov je posetilo Koroško. Gospoda je bila po raznih delih dežele, posebno ži- vo pa se je zanimala za nekdanje plebi- scitno ozemlje.

Počitniški sestanki prirede koroški slo- venski dijak z začetkom meseca avgusta. Doslej so taki sestanki lepo uspešni.

Društvenega gibanja je po mnogih kra- jih premalo. Kjer je društveno delovanje razvito, tam se vtrja narodna zavest in si- ri se izobrazba, ki je našemu ljudstvu v pravo korist. Na obnem zboru slovenske kršč. soc. zveze se je poročalo, da je v Zvezi včlanjenih 46 društev, od teh jih pa marljivo deluje samo 24. Lani je vprizorilo največ iger društvo v Globasnici, največ sestankov pa društvo v Pliberku.

— Pisentl. Stari naš znanec bivši pro- fekt videmske pokrajine Piero Pisentl, ki si je pridobil neverljive zasluge po svoji odredbi, s katero je uvedel dvojezičnost slovenskih listov, je zopet sprejet v faš- stovsko stranko. Osrednji tajnik fašistič- ne stranke Turati ga je pozval v Rim, kjer se je z njim dolgo razgovarjal.

Trgovski posli

povzročujejo mnogo skrbi in mnogokrat me je glava tako močno bolela, da sem mislil, razpočila se bo. Sopraga pa mi je nasvetovala zdravilo

Aspirin-

tablete Bayer

in hvala njim, da so te mučne bolečine tagnile. Pristnost teh tablet se pozno po modro-belo- rudičastem vrstnem znamki.

Sokol

XIII. izlet Gorenjske sokolske župe, ki se bo vršil 9. in 10. t. m. v Kranju, bo naj-večja sokolska prireditev na Gorenjskem. Zlet se prične 9. t. m. s tekami, štetinim tekom (4 x 100) skozi mesto ter koncertom v Narodnem domu. V nedeljo 10. t. m. zjutraj je nadaljevanje tekom, ob 11. dopoldne pa povorka skozi mesto. Pri popoldanski telovadbi in ljudski veselici sodelujeta poleg sokolske godbe z Jesenic tudi sokolski orkester in tamburaški zbor «Edinosti» v Kranju. Vožnja po železnici je polovična. Občin-stvo vabimo k obilni udeležbi.

Posavsko okrožje Sokolske župe v Zagrebu priredi dne 10. julija t. l. zlet v Krško. Povodom zleta bo na sejmišču javna telovadba, po telovadbi ljudska veselica. Telovadbe se udeležijo tudi vzorna vrsta Sokolskega društva matica iz Ljubljane. Žnižana vožnja na železnici za 9. 10. in 11. julija, t. l. dovoljena. Izkaznice za žnižano vožnjo so dobre pri sokolskih društvih. Žigosele se bodo na veseliščnem prostoru v paviljonu za cvetlice. Železniška zveza na vse strani zelo ugodna.

Dopisi

BOROVNICA. Vse prijatelje Sokolstva vabimo na javni nastop borovniškega sokolskega društva, ki se vrši v nedeljo, dne 10. julija. Ugodne železniške zveze za izlet v Pekel, Posenikom iz Cerklince, Rakke, Planine, Logatca in Verda je preskrbelo društvo od gen. direktorije železnice v Beogradu poseben vlak, ki odpelje iz Rakke ob 13.50 in dosepe v Borovnico ob 15.16.

MENGES. Sokol Menges priredi v nedeljo popoldne ob 15. okrožni zlet, združen z veselico, ki se bo vršila pri br. Kancu v Mengšu.

TOPLICE PRI NOVM MESTU. (Klerikalne spletkarje.) Nazadovanje klerikalnih glasov pri občinskih volitvah v Sloveniji dela klerikalcem težke preglednice. Ljudstvo sicer polagoma, vendar prav točno uvideva klerikalno brezdelnost in njih škrlt je za strankarske koristi. Zato se poslužujejo gospodje od SLS raznih zvijač in sleparij. V novomeškem srezu se v več občinah vrše volitve v nedeljo 10. t. m. V občini Toplice so bile vlozene tri liste, in sicer lista SLS, Gospodarska lista in lista SDS. Slednja je bila od sreskega poglavarja razveljavljena, češ, da je bil en podpis falzificiran, o čemer pa se bo še govorilo. Ker je bila s to listo napredna večina zagotovljena, so si izmislili g. od SLS grdo zvijačo. Na shodu v Uršinih solih, ki sta ga sklicala g. dr. Kulovec, tamkajšnji rojak, in oblastni poslanec g. Pezdirc, se je trdilo, da bo v teku tedna tudi gospodarska lista razveljavljena, češ, da je bil en list podpis falzificiran. To seveda je zato, da bi preslepili napredne volilce, da se ne bi volitev udeležili in tako zagurali večino SLS. Res daleč je padlo klerikalno poštenje, ki se poslužuje tako nizkih in podlih zvijač. Volilci, ne sedite na klerikalni lim! Vsi na volišče!

Naročila in vse dopise, kičote se malih oglasov, je poslati na Oglasi oddelek «Jutra» Ljubljana, Prešernova 4. Tel. št. 2492

Mali oglasi, ki služijo v porredovalne in socialne namene občinstva: uraka beseda 50 par. - Najmanjši znesek Din 5.-. Pristojbina za sifro Din 3.-.

Mali oglasi

Ure pristojbine je uporabi ti obsejam z naročilom, se-car n oglasi ne priobajo. Čekovni račun pošite hranilnico Ljubljana, št. 1842.

Ženitve, dopisovanja in oglasi trgovskega ali reklamnega značaja: uraka beseda Din 10.-. Najmanjši znesek Din 10.-. Pristojbina za sifro Din 5.-.

Obiti

Solnčevo
strojno pletenje
Izdeluje vse vrste modernega blaga iz najfinerše volne - kakor: jope, bluže, puloverje, otroške oblečke, šal-garniture, čepice itd. - Najtočnejša postrežba; nobeno sejmisko blago! - Separatna naročila se dnevno sprejemajo. - Pri «Solncu», Ljubljana, Pogačarjev trg.

Službe dobi

Terracco pokladača
spretnega, sprejme v stalno delo Jos. Čihlar, tovarna osemstih izdelkov v Ljubljani, Dunajska cesta 8. 20743

Hlapca ti konjem
sprejemam na delo. Cenj. poudarja na oglas. oddelku «Jutra» pod «Trenen in vsteno».

Učenca
s dobriimi šolskimi spričo-vall sprejme manufakturna trgovina F. Prevorsek, Ro-lijeva cesta 7. 20642-a

Učenca
boljših staršev, z dobriimi šolskimi spričo-vall, sprejme tvrdka J. Presac, manufak-tura v Mariboru, Glavni trg št. 13. - Istotam sprejemam izveženjske prodajalce s dobriimi spričo-vall. 20664

Gospo ali gđc.
lepe zunanosti, neodvima, s znanjem hrvaškega, nemškega in italijanskega jezika, pripravljeno potovati, dobe dobro službo. Ponudbe na oglasni oddelku «Jutra» pod «Tolmačica». 20666

Knjigovodinja
blagajničarko povsem izveščano, samo-stojno in kavelje zmnožno sprejemam na kavelje trgovino v Varaždinu. Ponudbe na: Ilija Predović, trgovec - Fram št. 122 pri Mariboru. 20674

Mladenica

svravnega in krepkega, ki ima veselje do trgovine, sprejemam takoj kot valjen-ca. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 20649

Služničad

kuharice, sobarice, nataka-riže, hišne itd. dobe naj-lajše službo v Beogradu ako se zglase v biroo Eko-nomija, Beograd, Viana 11. 20656

Plačilno natakario
spretno, sprejemam takoj. - Ponudbe na posredovalnico Sager v Celju. 20686

Družabnico
staro devico, vdovo ali lo-ženko s lastnim stanova-njem želim za sigurno po-moć. Dopise na oglasni od-delek «Jutra» pod «Pomoć 89». 20720

Pekovskega učenca

močnega in poštenega sprej-me Jos. Skulj v Cerklinc. 20707

Višjega natakaria
strokovnjaka, sposobnega za provizorsko kavarno, sprej-mem. - Ponudbe s prilogo fotografije in uverenja - (jamevina potrebna) - po-slati na upravo hotela «Central», Sarajevo. 20693

Učenko

sprejme trgovina Lucin, Sv. Petra cesta 23. 20629

Urar, pomočnika

popolnoma samostojnega, z večletno prakso, stanujočega v Ljubljani, sprejemam takoj. Ponudbe s priporo-čilom in navedbo zadnje službe na: F. Čuden, urar, Ljubljana, Prešernova ul. 1. 20791

Zadržek

Pletenje
telovnikov vsem na dom Dobavilam izgovorjene po-slednje cenah. Vseori na razlaglo. Ponudbe na ogl. oddelku «Jutra» pod sifro «Een gross 60». 20498

Potnike in potnice

lišem proti proviziji. Sigur-nosti zaslužek. Ponudbe na podružnico «Jutra» v Mari-boru pod «Stalen zaslužek». 20674

Izvrstnega risarja

sprejemam za izvršitev teh-ničnega dela. Zglasiti se je v petek ali soboto ob 3. do 4. ure pri Marinko, Ljub-ljana, Gosposka ulica št. 5. 20660

Službe išče

Potnica
ki je dobro vpeljana po Sloveniji in Hrvaški, želi primernega mesta. Cenjene ponudbe na oglas. oddelku «Jutra» pod sifro «Pro-vratna in poštna moč». 20638

Angleški - ruski

nemški, slovenski, srbohr-vatski, obvezno ako po-trebno v nekaj mesecih tu-di italijanski ali francoski, korespondent etc. Želi za-pošlejša kjerkoli. Cenjene ponudbe na oglas. oddelku «Jutra» pod sifro «Jurist». 22610

Gospodična

zmnožna živanja ter nemškega in slovenskega jezika, želi vstopiti v službo k 1 ali 2 otrokoma v Ljubljani. Gre event. tudi na deželo. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 20603

Šofer

absolutni avto šola, vsot-stransko uporabljen in sva-žen tudi drugega dela, išče službo. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 20790

Kuharica in sobarica

dobre moči, s daljšimi iz-pričevall, želi ta premeniti službo. Najraje skupno. - Ponudbe na oglas. oddelku «Jutra» pod «Dobre moči». 20623

Kupim

Gorenjsko narodno nošo moško in žensko kupim. Ponudbe na oglas. oddelku «Jutra» pod sifro «Noša». 20772

Smrekovino

jelovino, lipo, jesen, brest kupim rezano in okroglo. Ponudbe na oglas. oddelku «Jutra» pod sifro «Sedni gotovina». 20672

Otroški voziček

športni, dobro ohranjen, kupim. Ponudbe na naslov: J. Stirn, Mostal trg 9/II. 20613

Razpisujemo

dobate 12 letnih, detah pe-letnih in plašev. Ponudbe je vložiti do 13. t. m. Vse se leve pri podpisani direk-ciji državnega rudnika Za-bukovca, pošta Grlice. 20795

Zvaničnik

išče službo kot trg. sluga ali temu podobno. Nastop-lahko 1. avgusta. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 20756

Pouk

niželjskega sprejme vester višješolca, dober razlagatelj. Ponudbe na oglasni oddelku «Jutra» pod sifro «Nisek honorar». 20629-a

Pouk v violini

intenziven in strog, želim za čas počitnice za drugo-šolca. Naslov in ceno pod-snaško «Upe» na oglasni oddelku «Jutra». 20620

Prodaj

Kolesarji!

Dvokolesa v ceni sile pada Pneumatike Michelin, Dunlop, Cenci franko. Prodaja na obroke F. Batelj, Ljub-ljana, Karlovačka cesta 4. 159

Mamice!

10 otroških vozičkov raznih vzor-cov prav po-ceni napro-daj v tovar-ni Tribuna, Ljubljana, Karlovačka c. 4. 159

Trapistovski sir

v hlebi ob 8-10 kg težine razprodaja po Din 18 kg sirarna Imeno, Podčetrtak. 20743

Daljnogled

7 x povečava, izvrsten, na-prodaj. Naslov pove oglas. oddelku «Jutra». 20643

Radio

dvoceni, kompletna napra-va, poceni prodam. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 20671

Trapistovski sir

po zelo zaljubljeni ceni (22 Din) pripravka in obreda svoje odjemalce «Zvijezda», male-karke podjetje, Jarkovac, Banat. 20662

Zbirko znamk

vsega sveta, 2300 različnih prodam za 2000 Din. Dopis-je na oglas. oddelku Jutra pod sifro «Ugodna prilika 804». 20660

Krasen radioapar

štiriceni, radi selitve po-ceni napro-daj. Naslov pove oglas. oddelku «Jutra». 20616

Čoln

s 4 vesli prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 20600

Hrastove podnice

(belake) 3 vagona. 2.85 x 53, 2 vagona 2.65 x 43, lepo blago, poceni napro-daj. - Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 20795

Moško kolo

rahloje, še v dobrem sta-nju, radi odpotovanja pro-dam za 750 Din. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 20637

Pridelki

Sadjevec proda Oset v Mariboru. 20729

Arnika cvetje

lipovo cvetje, suhe borov-nice in druge seliške kupa-rije vedno velja močnice Ed. Piller, Vrhnika. 20486

Malinovec

in 11 vrst najfinerših so-kov nudi «Dresakobolna prodajalca», Ljubljana, Pe-ljanski nasip 10. - Na velosejnu lasten paviljon nasproti E. 20768

Stanovanje

3 sob in kuhinja s pritliki-lami 1336 zakoniki par brez otrok s 1. oktobrom. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 20629

Brezplačno

Stanovanje s 2 sobami, kuhinjo in pri-tlikalnimi oddam starejšemu vpokojencu. Stanovanje je v vinogradnem posestvu, 1/2 ure od postaje Ivanjkevo. Ljutomerški gorci. Pred-nost imajo vpokojenci brez otrok. Event. ponudbe do 20. julija pod «Lep doma na podružnico «Jutra» v Mariboru. 20663

Petsobno stanovanje

išče s avsturno mirna stranka brez otrok. Ponud-ba z navedbo lege in cene na oglasni oddelku «Jutra» pod «Avgust 97». 20621

Vreče

rahljene, ali velike hrpe kupa-rije večje množine Ed. Piller, Vrhnika. 20489

Tovarniška okna

in vrata kupim. Ponudbe z navedbo velikosti in cene na oglasni oddelku «Jutra» pod «Okna». 20643

Sotore

za štiri ali več oseb kupi-mo takoj. - Ponudbe na: Vladimir Kravos, Ljublja-na, Narodni dom. 20629

Sadje

Maline kupijo Lovro Sebenik, Ljubljana, Knesova ulica. 20626

Perest

Nova hiša z velikim vrtom, 15 minut od kodovra, na prometni cesti, za obiti ali trgovino pripravna, poceni napro-daj. Dolinar, Gaberje 23, Dolgo polje, Celje. 20780

Hiša z gostilno

v trgu ali večji vasi na spremenljivi kupim. Po-nudbe na oglasni oddelku «Jutra» pod sifro «Promet-na točka 56». 20756

Enodružinsko vilo

visokopritlično, ali hišo s vrtom kupim. Ponudbe z navedbo cene in plačilnih pogojev na oglasni oddelku «Jutra» pod «Ljubljana 93». 20793

Hiša

z lepim zemljiščem, v me-stu na Gorenjskem ugodno razprodaj. Ponudbe na ogl. oddelku «Jutra» pod sifro «Ugodna cena 22». 20622

Lokali

Večje skladišče suho, lišem v bližini Zido-veke ulice. Cenj. ponudbe na oglasni oddelku «Jutra» pod sifro «Skladišče 1927». 20708

Poslovne lokale

najmanj 3-4 sobe na ulico, na dvorišču ali v nadst. v centru Ljubljana lišem. Ponudbe na oglas. oddelku «Jutra» pod sifro «Centar». 20636

Trgovski lokal

s stanovanjem vred oddam meseca septembra v Dole-zi v vasi St. Pavel pri Pre-boldu, kjer se nahaja še dalje časa trgovina z me-šanin blagom. - Pojasnila daje F. Piki, St. Pavel pri Preboldu. 20678

Pisarniško sobo

v visokem pritličju odda-takoj Pokojniški zavod v Ljubljani, Gledališka ul. 9. 20639

Pekarno

dobro ideo, v večjem me-stu in stanovanju za malno odškodnino odstojati takoj. - Naslov: F. K. Maribor, Kettejeva ulica 17. 20669

Lokal

za kipeerijo in trafiko od-dam v najem na zelo pro-metnem kraju blizu mesta Maribora. Varnostna po-jasnila daje Domiter, Ma-ribor, Studenška cesta 4. 20670

V najem

Hlev za 6 konj, šupo in druž. stanovanje oddam. Pisane ponudbe na oglasni oddelku «Jutra» pod «Hlev». 20619

Gostilno

vzajem v najem v Maribo-ru. Pruji ali pri kakšni majhni postaji. Dopise na oglasni oddelku «Jutra» pod «M. K. Laško». 20794

Stanovanja

na Brinjo ob Dunajski c. v kuhinjo, 1 sobo, 3 kab. netoma, souperabo prašnice in kopalnice ter vrtom od-a za avsturno Pokojniški zavod v Ljubljani, Alek-sandrova cesta 12. 20775

Stanovanje

3 sob in kuhinja s pritliki-lami 1336 zakoniki par brez otrok s 1. oktobrom. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 20629

Brezplačno

Stanovanje s 2 sobami, kuhinjo in pri-tlikalnimi oddam starejšemu vpokojencu. Stanovanje je v vinogradnem posestvu, 1/2 ure od postaje Ivanjkevo. Ljutomerški gorci. Pred-nost imajo vpokojenci brez otrok. Event. ponudbe do 20. julija pod «Lep doma na podružnico «Jutra» v Mariboru. 20663

Petsobno stanovanje

išče s avsturno mirna stranka brez otrok. Ponud-ba z navedbo lege in cene na oglasni oddelku «Jutra» pod «Avgust 97». 20621

Olasba

Lep gramofon brez lijk, s več ploščami poceni napro-daj. Poizve se v trgovini J. Gorec, palača Ljubljanske kreditne banke 20768

Izgubljeno

Uro «Doxa» sem izgubil na Ljubljana-skem polju med Bahovčevim in Turkovim koscem. Najditej naj jo odda proti nagradi v Zeleni jami 82. 20684

Živali

Psa dobermana čistokrvnega, mladega sam-ca, dobro negovanega, ku-pim. Ponudbe na oglasni oddelku «Jutra» pod sifro «Doberman». 20686

Dobermana

čistokrvnega - enoletnega samca prodam. Pogoji: do-bro ravnanje. Naslov pove oglasni oddelku «Jutra». 20633

Razno

Že 8. julija se vrši trolanje srečk L. razreda. - Kdor še nima srečk, naj jih kupi takoj pri L. Pevalak, Zidovska ulica. 20626

Zastopnika

uvodelega v lekarniški in drogerijski stroki, sprejme-mo. Ponudbe na Publicitas d. d., Zagreb, Gunduličeva br. 11, pod «Za 12.607». 2075-a

ETIKETE

Graveur ANT. ČERNE Ljubljana 9 Kongresni trg

STAMPILJE

Zahtevajte povsod najboljša

,ORCO'

švicarski sir v omotih.

Zastopstvo: Fr. Srdar & Co., Zagreb, Gijure Deže-lica Prilaz 79. Telefon 14-56.

Obiščite velesojem

TOKIOL s **TOKIOL** autolakom ličani „Chevrolet“-omnibus avtomobil, izpostavljeni vročini do 50° C

To preizkušnjo prestane edino

Bruno Belantič

sedlar in autoličar
Paviljon G koja „Chevrolet“

ČEMU TOLIKO TRPETI?

FLIT uničuje moskitov v nekoliko minutah. Ugonablajte ih s FLIT-om.

FLIT ubija mole, ki razjedajo obleke. FLIT ne škodi niti najnežnejšim fabrikatom.

Znanstveno preizkušeno sredstvo za pobijanje insektov

J. O. Curwood:

Preganjana žena

Roman.

»To je bilo krasno, John Aldous!« je rekel glas. »Če bi bila možka, bi hotela biti mož, kakršen ste vi!«

Obrnil se je. Nekaj korakov od njega je stala Jana Grayeva. Njen obraz je bil bel kakor čipke pod njenim grlom. Njene ustnice so bile brezbarvne in njene prsi so se burno dvigale in padale. Uganil je, da je tudi ona videla tragedijo. In njene oči, ki so počivale na njem, so bile prekrasne.

IV.

Janino pojavljanje baš v tem trenutku je zadelo Aldousa kakor strela iz jasnega. Strmoglavilo ga je v položaj, ki bi ga bil tudi on imenoval nemogočega. Živo je videl samega sebe, kakršen je moral biti tam zunaj na suhi smreki, kako smešen, ko je opravljal svoj junaški čin ter vlekel na pol utopljenega žrebička za uhlje. Čez trenutek je ta dojem minil in pograbila ga je radovednost, zakaj se Jana Grayeva ni odpeljala v Tête Jaune.

»Bilo je krasno!« je ponavljala, gledaje ga z žarečimi očmi. »Poznam ljudi, ki ne bi storili tega za človeka!«

»Samo zato, da bi pokazali svoj dobri vkus,« je dejal John Aldous.

Zdaj je opazil, da drži v roki dolg, tenak prot, ki ga je bil pred dvema ali tremi tedni urezal in pripravil za ribnico. Pokazal je nanj in toliko da se ni nasmehnil.

»Koga ste hoteli ujeti?« je vprašal. »Mene ali žrebe?«

8

»Vas,« je odgovorila. »Sintila sem, da ste v nevarnosti.« Nato je dodala: »Mislim, da ste zelo hvaležni usodi, ker ni hotela, da bi sprejeli rešitev iz ženske roke.«

»Kaj še! Če bi se bila smreka zlomila, bi bil zagrabil za vašo šibo in obvisel na njej kakor mokra miš — ali kakor moker človek. Dovolite, da se vam zahvalim.«

Stopila je doli na ravni peščeni pas, kjer je žrebe napenjalo svoje šibke moči, da bi se pobralo. Sopla je naglo in njen obraz je bil še vedno blede. Bila je gologlava in ko se je za trenutek sklonila k žrebičku, je Aldous začutil, kako mu nežne, bujne kite njenih las s svojo prelepo barvo, ki ga je spominjala žareče rjavine zrelega divjega ribeza, nepremagljivo ukleplejo pogled. A že je dvignila oči in priklenila njegov pogled nase.

»Prišla sem po naključju,« je pojasnila mirno; »hotela sem biti sama in Mrs. Ottova mi je rekla, da vodi ta steza k reki. Ko sem vas opazila, sem se baš hotela vrniti. Tedajci pa sem videla konje, kako jih je voda nesla s seboj. Strašno je bilo. Ali so vsi utonili?«

»Vsi, kakor ste videli. Prizor ni bil Bog ve kako priazen, kaj?« Glas mu je zvenel nekam poizvedujoče, ko je dodal: »Ako bi se bili odpeljali v Tête Jaune, bi vam bil ta nevšečni pogled prihranjen.«

»Pejajala bi se bila, pa mi ni bilo namenjeno. Pripovedovali so, da se je tam nekaj udilo, da se je utrgala zemlja — tako nekako. Prej ko jutri vlak ne more odtod.«

»Tedaj ostanete pri Ottovih?«

Pokimala je.

Zazdelo se ji je, da je po bliskovito ujela njegovo misel.

»Žal mi je,« je dodala, preden je utegnil nadaljevati, »žal mi je, ker vidim, da sem vam bila v nadlego. Dobesedno vrnila sem se v vaše delo in bojim se, da sem vam nakopala neprimliko. Mrs. Ottova mi je pripovedovala o možu, ki ga imenujejo Quada. Povedala mi je,

da je nevaren človek. In jaz sem ga storila vašega sovražnika.«

»Ne bojim se Quada. Ta prigoda ni bila zame nič drugega kakor prijetna izprememba v enoličju tukajšnjega življenja. Vedno se mi je zdelo, da je trohica fizičnega razburjenja dobro olje za naš duševni stroj. Prav to je bilo nemara vzrok, da ste me zalotili, ko sem vlekel to žrebe za uhlje.«

Govoril je umerjeno. Glas mu je zvenel trdo in je vzbujal slutnjo nečesa, kar se ni ujemalo z njegovim posiljenim nasmeškom. Vedel je, da se v tem trenutku bori proti svoji lastni notranjosti — proti koprnenju, da bi ji povedal, kako zelo ga veseli, da je nekaj zadržalo vlak v Tête Jaune, in kako krasni so njeni lasje v popolnanskem solncu. Trudil se je, da bi udaril samega sebe za obzidjem, ki si ga je bil zgradil in ki ga je tako dolgo branil v svojih spisih. Ko jo je pogledal, je celo čutil, da se nekaj ruši. Vedel je, da jo je užalil. Trdost njegovih besed, hladnost njegovega nasmeška in njegova vidna, očitna ravnodušnost do nje — vse to je vzbujalo v njenem pogledu nekaj, kar ni bilo več daleč od fizične bolečine. Stopil je korak bliže, da bi ujel nežni oči njenega obraza. Jana Grayeva ga je začula in je sklonila glavo, tako da je ni mogel pogledati. A to je storila prekasno. Aldous je opazil na njenem obrazu osamljeno kapljico — solzo.

Še tisti mah je bil pri njej. Z naglo kretnjo si je otrla solzo, preden ga je pogledala.

»Užalil sem vas,« je dejal, zroč ji naravnost v oči. »Užalil sem vas in Bog ve, da sem zaradi tega surovež. Ravnal sem z vami prav tako grdo kakor Quade — samo drugače. Vidim, kako sem vam dal razumeti — da ste mi bili v breme, da ste me pripravili v neprimliko in da se nisem hotel več ukvarjati z vami. Jelate, da sem vam dal čutiti?«

»Bojim se, da.«

POLETNA RAZPRODAJA:

- I. skupina: ženski platneni čevliji, vse barve, razne fasone
prej Din 69[°] sedaj Din **59[°]**
- II. skupina: otroški usnjeni čevliji, od šte. 29 — 34
prej Din 129[°] sedaj Din **69[°]**
- III. skupina: ženski luks. čevliji razn h vrst, vse številke
prej Din 229[°] sedaj Din **149[°]**
- IV. skupina: ženski luks. čevliji raznih barv, vseh velikosti
prej Din 229[°] sedaj Din **199[°]**

Ne zamudite prilike — obiščite nas!

Rata

NE REKLAMA

temveč kvaliteta je prinesla svetovni sloves vkuhvalnim čašam znamke

„WECK“

Zato zahtevajte pri vašem trgovcu Wecka. Zvesto znižanje cen! Tovarniška zaloga: Krekov trg 10/1 pri tv. FRUCTUS. Ljubljana 15R-2

„Tatra“

Analitna znamka vozovnih poznavalcev.

Generalno zastopstvo za Hrvaško, Slavonijo in Slovenijo

Aug. Stoinschegg, R. gaška Slatina

Zastopstvo za ljubljansko oblast:

Jugo Auto d. z o. z.

Veletrgovina v Ljubljani

sprejme kontoristinj

začetnico.

Pismene ponudbe na oglasni oddenek „Jutra“ pod „Praktikantnja 8/9“.

Srkalna masaža

aparat „HALO“

Idealna masaža telesa in lica, proti izpuščajem, mozoljem in nečistoči kože.

Masaža proti glavobolu, reumi itd.

Zakonito zavarovano. Nova iznajdba

Paviljon šte. 241.

ZA KOPALNO SEZIJU

AŠKERČEVA KLET

podaljšan Gojzov graben, nasproti tehnične srednje šole

10či

izborna naravna ljutomerska, haloška, bizeljska in dolenska vina
V prijetnem, hladnem lokalu se Vam nudi hvalježen užitek. Prvo
vstopa mizla kuhinja. — Za obisk se najtopleje priporočam.

L. Mikuš

Mestni trg šte. 15

Tvornica dežnikov, zaloga sprehajalnih palic.

A. AMANN, zaloga pohištva

Prav vse pohištvo v
naši zalogi po brez-
konkurenčnih cenah.

Ljubljana, Dvorni trg 1, vhod v veži desno.

VINO

graščinsko, sortirano, manjšo ali večjo
količino prodam.

Vprašati

Braća Mletič, Zagreb,

Ilica broj 193

7327

Aleksandrovo -- otok Krk

Restavracija - kavarna Orlić

sloveča že mnogo let radi izborne kuhinje in dobrega domačega vina, pripo-
roča se gospodom ki bodo prišli na
letovišče odnosno kopališče.

Dnevna oskrba 40 Din. — Pri restavraciji velik vrt.

Priporoča se M. ORLIĆ

Iščem sodelujočega družabnika

za že več let obstoječe visoko aktivno in rentabilno podjetje, kolonijane in vinske stroke v svrhu razširitve. Oči se razumejo v vinskih sroki in so „Stavci“ majo prednos Kapita in jamstvo do najmanj Din 400 000 — se zahteva Ponudbo na oglasni oddenek „Jutra“ pod „Kapital/37“.

PILE (TURPIJE), RAŠPE

vsekovrstne izdeluje in popravila strokovno ter prevzame tudi vsa specialna naročila po zmeri h

7243 a cenah.

pillarna IVAN FIGAR, Ljubljana

Vošnjakova ul. 6 (blizu gost. „Novi Svet“)

Občinski odbor občina Crna pri Prevaljah naznanja tem
potom pretresljivo vest, da je preminul vsled nepričakovane ne-
nadne smrti naš vseljubljeni gospod

Andrej Brumen

župan

v 32. letu svoje starosti.

Vesten in marljiv zastopnik ostal nam bo v trajnem spominu.

Lahka mu domača zemljica!

Crna, dne 5. julija 1927.

7965

Občinski odbor v Črni.